Regeringens proposition 2025/26:167

Kärnämneskontroll och bedömningar av överensstämmelse med säkerhets- och strålskyddskrav i verksamhet med strålning

Prop. 2025/26:167

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 5 mars 2026

Ulf Kristersson

Johan Britz
(Klimat- och näringslivsdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås ändringar i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet och strålskyddslagen (2018:396) som innebär att den befintliga skyldigheten att utföra bedömningar av överensstämmelse med säkerhets- och strålskyddskrav i kärnteknisk verksamhet eller annan verksamhet med joniserande eller icke-joniserande strålning regleras i lag. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om förfarandet för bedömning av överensstämmelse och vilka krav en person eller ett organ ska uppfylla för att få utföra bedömningar av överensstämmelse.

Det föreslås också kompletterande bestämmelser till en ny kärnämneskontrollförordning som tagits fram inom Europeiska atomenergigemenskapen (Euratom). Det ska vara möjligt att inrätta en s.k. nationell LOF – en anläggning enligt kärnämneskontrollförordningen som vissa innehavare av små mängder kärnämne kan ingå i – för att underlätta för sådana innehavare av små mängder kärnämne. Vidare ska den myndighet som regeringen bestämmer utöva tillsyn över att kraven i kärnämneskontrollförordningen följs. Slutligen föreslås att straffbestämmelsen i lagen om kärnteknisk verksamhet som handlar om överträdelser av den tidigare kärnämneskontrollförordningen upphävs, utan att någon ny straffbestämmelse införs för överträdelser av kärnämneskontrollförordningen.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2026.

Innehållsförteckning

1 Förslag till riksdagsbeslut 4

2 Lagtext 5
2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet 5
2.2 Förslag till lag om ändring i strålskyddslagen (2018:396) 12

3 Ärendet och dess beredning 14

4 En tydligare reglering av bedömningar av överensstämmelse 14
4.1 Ett lagkrav på bedömningar av överensstämmelse införs 14
4.2 Återkallelse av tillstånd om bedömningar av överensstämmelse inte utförs 17
4.3 Krav på organ som utför bedömningar av överensstämmelse 18

5 Kompletterande bestämmelser till kärnämneskontrollförordningen 20
5.1 Kärnämneskontroll 20
5.2 En ny kärnämneskontrollförordning 20
5.3 En upplysningsbestämmelse och förklaringar av vissa nya uttryck 22
5.4 Det ska vara möjligt att inrätta en nationell LOF 24
5.5 Rapporteringskrav för kärnämneskontrollskyldig verksamhet som ingår i en nationell LOF 26
5.6 Tillsyn över att kärnämneskontrollförordningen följs 27
5.7 Straffbestämmelsen för brott mot den tidigare kärnämneskontrollförordningen upphävs 28

6 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser 29

7 Konsekvenser 30
7.1 Förslaget om en tydligare reglering av bedömningar av överensstämmelse 30
7.1.1 Konsekvenser för myndigheter 30
7.1.2 Konsekvenser för regioner och kommuner 31
7.1.3 Konsekvenser för företag 31
7.2 Förslaget till kompletterande bestämmelser till kärnämneskontrollförordningen 31
7.2.1 Vilka som berörs 32
7.2.2 SSM 32
7.2.3 Verksamheterna 33

8 Författningskommentar 33
8.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet 33
8.2 Förslaget till lag om ändring i strålskyddslagen (2018:396) 40

Bilaga 1 Sammanfattning av promemorian En ny och tydligare reglering av bedömning av överensstämmelse med krav för verksamheter med joniserande strålning 44
Bilaga 2 Promemorians lagförslag 45
Bilaga 3 Förteckning över remissinstanserna 49
Bilaga 4 Kommissionens förordning (Euratom) 2025/974 av den 26 maj 2025 om genomförandet av Euratoms kärnämneskontroll 50
Bilaga 5 Sammanfattning av promemorian Kompletterande bestämmelser till kärnämneskontrollförordningen 73
Bilaga 6 Promemorians lagförslag 74
Bilaga 7 Förteckning över remissinstanserna 79
Bilaga 8 Lagrådsremissens lagförslag 80
Bilaga 9 Lagrådets yttrande 89
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 5 mars 2026 90

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringens förslag:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i strålskyddslagen (2018:396).

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet[1]

dels att 27 b § ska upphöra att gälla,

dels att nuvarande 9 § ska betecknas 10 e §,

dels att 1 och 2 §§, den nya 10 e § och 15, 16, 17 och 18 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas tre nya paragrafer, 10 d, 15 b och 15 c §§, och närmast före 15 b § en ny rubrik av följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2025/26:168	*Föreslagen lydelse*
	1 §[2]
Denna lag *gäller* kärnteknisk verksamhet, *m.m.*	Denna lag *innehåller bestämmelser om* kärnteknisk verksamhet *och kärnämneskontroll och om anmälningsskyldighet för viss annan verksamhet som har anknytning till kärnteknisk verksamhet.*
Med sådan verksamhet avses	
1. uppförande, innehav eller drift av kärnteknisk anläggning,	
2. förvärv, innehav, överlåtelse, hantering, bearbetning, transport av eller annan befattning med kärnämne eller kärnavfall,	
3. införsel till riket av kärnämne eller kärnavfall,	
4. utförsel ur riket av kärnavfall, *och*	
5. utvinning av kärnämnen och bearbetning för koncentration av utvunna kärnämnen.	

[1] Lagen omtryckt 1992:1536.
Senaste lydelse av 27 b § 2009:328.
[2] Senaste lydelse 2026:000.

2 §[3]	
I denna lag avses med	
	1. kärnteknisk verksamhet:
	a) uppförande, innehav eller drift av en kärnteknisk anläggning,
	b) förvärv, innehav, överlåtelse, hantering, bearbetning, transport av eller annan befattning med kärnämnen eller kärnavfall,
	c) införsel till riket av kärnämnen eller kärnavfall,
	d) utförsel ur riket av kärnavfall, och
	e) utvinning av kärnämnen och bearbetning för koncentration av utvunna kärnämnen,
1. kärnteknisk anläggning:	*2*. kärnteknisk anläggning:
a) anläggning för utvinning av kärnenergi (kärnkraftsreaktor),	
b) annan anläggning i vilken en självunderhållande kärnreaktion kan ske, såsom forskningsreaktor,	
c) anläggning för isotopanrikning, framställning, hantering, bearbetning, förvaring som avses bli bestående (slutförvaring) eller annan förvaring (lagring) av *kärnämne*, med undantag för en anläggning där det bedrivs sådan verksamhet som avses i *1 § andra stycket 5*, och	c) anläggning för isotopanrikning, framställning, hantering, bearbetning, förvaring som avses bli bestående (slutförvaring) eller annan förvaring (lagring) av *kärnämnen*, med undantag för en anläggning där det bedrivs sådan verksamhet som avses i *1 e*, och
d) anläggning för hantering, bearbetning, lagring eller slutförvaring av kärnavfall,	
2. kärnämne:	*3*. kärnämne:
a) uran, plutonium eller annat ämne som används eller kan användas för utvinning av kärnenergi (kärnbränsle) eller förening i vilken sådant ämne ingår,	a) uran, plutonium eller annat ämne som används eller kan användas för utvinning av kärnenergi (kärnbränsle) eller förening i vilken *ett* sådant ämne ingår,
b) torium eller annat ämne som är ägnat att omvandlas till kärnbränsle eller förening i vilken sådant ämne ingår, och	b) torium eller annat ämne som är ägnat att omvandlas till kärnbränsle eller förening i vilken *ett* sådant ämne ingår, och
c) använt kärnbränsle som inte har placerats i slutförvar,	
3. kärnavfall:	*4.* kärnavfall:
a) använt kärnbränsle som har placerats i slutförvar,	
b) radioaktivt ämne som har bildats i en kärnteknisk anläggning och som inte har framställts eller tagits ur anläggningen för att användas i undervisnings- eller forskningssyfte eller för medicinska, jordbrukstekniska eller kommersiella ändamål,	

[3] Senaste lydelse 2026:000.

c) material eller annat som har tillhört en kärnteknisk anläggning och blivit radioaktivt förorenat samt inte längre ska användas i en sådan anläggning, och

d) radioaktiva delar av en kärnteknisk anläggning som avvecklas,

4. kärnteknisk utrustning:

a) utrustning eller material som särskilt har konstruerats eller ställts i ordning för bearbetning, användning eller framställning av *kärnämne*, och

b) utrustning eller material som kan användas för framställning av kärnladdningar,

5. kärnteknisk utrustning:

a) utrustning eller material som särskilt har konstruerats eller ställts i ordning för bearbetning, användning eller framställning av *kärnämnen*, och

b) utrustning eller material som kan användas för framställning av kärnladdningar,

5. radiologisk nödsituation: en plötsligt inträffad händelse som

a) inbegriper en strålkälla,

b) har medfört eller kan befaras medföra skada, och

c) kräver omedelbara åtgärder, *och*

6. radiologisk nödsituation: en plötsligt inträffad händelse som

c) kräver omedelbara åtgärder,

6. geologiskt slutförvar: en anläggning för slutförvaring som är placerad i berggrunden och som ska ge isolering från biosfären av kärnavfall, *kärnämne* som inte ska användas på nytt eller annat radioaktivt avfall.

7. geologiskt slutförvar: en anläggning för slutförvaring som är placerad i berggrunden och som ska ge isolering från biosfären av kärnavfall, *kärnämnen* som inte ska användas på nytt eller annat radioaktivt avfall,

8. Euratoms kärnämneskontrollförordning: kommissionens förordning (Euratom) 2025/974 av den 26 maj 2025 om genomförandet av Euratoms kärnämneskontroll,

9. kärnämneskontrollskyldig: den som omfattas av Euratoms kärnämneskontrollförordning enligt artikel 1 i den förordningen, och

10. nationell LOF: en anläggning enligt Euratoms kärnämneskontrollförordning som vissa innehavare av små mängder kärnämne kan ingå i och som uppfyller de förutsättningar som framgår av artiklarna 2.29 och 37 i Euratoms kärnämneskontrollförordning.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 d §

Den som har tillstånd att bedriva kärnteknisk verksamhet ska se till att det utförs bedömningar av om anläggningar och anordningar i

	verksamheten överensstämmer med de säkerhetskrav som följer av denna lag och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.
9 § *I fråga om anordningar för kärnteknisk verksamhet som är av betydelse från säkerhetssynpunkt får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om provning, kontroll eller besiktning.*	*10 e §*[4] *Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om* *1. sådana bedömningar av överensstämmelse som avses i 10 d §, och* *2. vilka krav ett organ för bedömning av överensstämmelse ska uppfylla när det krävs ett sådant organ enligt föreskrifter som avses i 1.*
	15 §[5]
Ett tillstånd att bedriva kärnteknisk verksamhet *kan* återkallas av den som har meddelat tillståndet om 1. villkor *eller föreskrifter* som *uppställts* med stöd av 8 *eller 9 § i något väsentligt avseende* inte *iakttas*, 2. *vad* som *föreskrivs* i 11 *eller* 12 § inte *iakttas* och det *föreligger* synnerliga skäl från säkerhetssynpunkt, 3. det i annat fall *föreligger* synnerliga skäl från säkerhetssynpunkt, eller 4. de skyldigheter som avses i 13 § *i* väsentlig *mån åsidosätts*.	Ett tillstånd att bedriva kärnteknisk verksamhet *får* återkallas av den som har meddelat tillståndet, om 1. villkor som *har beslutats* med stöd av 8 § inte *uppfylls och avvikelsen är av väsentlig betydelse från säkerhetssynpunkt*, 2. *skyldigheter* som *anges* i 11 *och* 12 §§ inte *uppfylls* och det *finns* synnerliga skäl från säkerhetssynpunkt, 3. det i annat fall *finns* synnerliga skäl från säkerhetssynpunkt, eller 4. de skyldigheter som avses i *10 d eller* 13 § *inte uppfylls och avvikelsen är av* väsentlig *betydelse från säkerhetssynpunkt*.

[4] Senaste lydelse av tidigare 9 § 1990:238.
[5] Senaste lydelse 2006:648.

	15 b § *Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om förutsättningarna för att inrätta en nationell LOF utöver de som följer av Euratoms kärnämneskontrollförordning.*
	15 c § *Den som är kärnämneskontrollskyldig och som ingår i en nationell LOF ska till den myndighet som regeringen bestämmer lämna de uppgifter, handlingar och rapporter som enligt Euratoms kärnämneskontrollförordning annars skulle ha lämnats till kommissionen.* *Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från kravet i första stycket att lämna uppgifter, handlingar och rapporter enligt Euratoms kärnämneskontrollförordning.*
16 §[6]	
Tillsynen över efterlevnaden av denna lag och *av* villkor eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen samt *övervakning* och *kontroll av* slutförvar *utövas av den myndighet som regeringen bestämmer.*	*Den myndighet som regeringen bestämmer har tillsyn över att Euratoms kärnämneskontrollförordning,* denna lag och villkor eller föreskrifter som *har* meddelats med stöd av lagen *följs* samt *övervakar* och *kontrollerar* slutförvar.

[6] Senaste lydelse 1992:1536.

17 §[7]

Den som bedriver eller har tillstånd att bedriva en kärnteknisk verksamhet, den som är anmälningsskyldig enligt 7 a–7 c §§ *och* den som tar befattning med utrustning som omfattas av anmälningsskyldighet enligt 7 c §, *skall* på begäran av tillsynsmyndigheten

1. lämna *myndigheten* de upplysningar och tillhandahålla de handlingar som *behövs* för tillsynen, och

2. ge myndigheten tillträde till anläggning eller plats, där *han bedriver* verksamhet, för undersökningar och provtagningar, i den omfattning som behövs för tillsynen.

En skyldighet enligt första stycket gäller i den utsträckning som föreskrivs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer även gentemot den som utsetts som övervakare av att de förpliktelser uppfylls som följer av Sveriges överenskommelser i syfte att förhindra spridning av kärnvapen.

Polismyndigheten *skall* lämna det biträde som behövs för tillsynen.

Den som bedriver eller har tillstånd att bedriva en kärnteknisk verksamhet, den som är anmälningsskyldig enligt 7 a–7 c §§, den som tar befattning med utrustning som omfattas av anmälningsskyldighet enligt 7 c § *och den som är kärnämneskontrollskyldig ska* på begäran av tillsynsmyndigheten

1. lämna de upplysningar och tillhandahålla de handlingar som *myndigheten behöver* för tillsynen, och

2. ge myndigheten tillträde till *en* anläggning eller plats där verksamhet *bedrivs* för undersökningar och provtagningar, i den omfattning som behövs för tillsynen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att en skyldighet enligt första stycket även ska gälla gentemot den som utsetts som övervakare av att de förpliktelser uppfylls som följer av Sveriges överenskommelser i syfte att förhindra spridning av kärnvapen.

Polismyndigheten *ska på begäran av tillsynsmyndigheten* lämna det biträde som behövs för tillsynen.

18 §[8]

Tillsynsmyndigheten får besluta *om de åtgärder som behövs samt meddela tillståndshavaren de förelägganden och förbud* som behövs *i enskilda fall* för att denna lag eller föreskrifter eller villkor som har meddelats med stöd av lagen *skall* följas.

Tillsynsmyndigheten får besluta *de förelägganden mot tillståndshavaren eller den som är kärnämneskontrollskyldig* som behövs för att *Euratoms kärnämneskontrollförordning*, denna lag eller föreskrifter eller villkor som har meddelats med stöd av lagen *ska* följas.

[7] Senaste lydelse 2000:141.
[8] Senaste lydelse 1995:875.

Tillsynsmyndigheten får även besluta om verkställandet av sanktioner enligt artikel 83.1 i fördraget den 25 mars 1957 om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen.

Om någon inte vidtar en åtgärd som *åligger honom* enligt denna lag *eller enligt* föreskrifter eller villkor som har meddelats med stöd av lagen eller *enligt tillsynsmyndighetens* föreläggande, får myndigheten *låta* vidta åtgärden på *hans* bekostnad.	Om någon inte vidtar en åtgärd som *ska vidtas* enligt *Euratoms kärnämneskontrollförordning,* denna lag, föreskrifter eller villkor som har meddelats med stöd av lagen eller *ett* föreläggande av *tillsynsmyndigheten*, får myndigheten vidta åtgärden på *den åtgärdsskyldiges* bekostnad.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2026.

2.2 Förslag till lag om ändring i strålskyddslagen (2018:396)

Härigenom föreskrivs i fråga om strålskyddslagen (2018:396)

dels att 8 kap. 14 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 3 kap. 10 a § och 7 kap. 1 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	3 kap.
	10 a §
	Den som bedriver en verksamhet med joniserande strålning eller verksamhet i en omgivning med joniserande strålning, eller som sysselsätter någon för att utföra arbete i en sådan verksamhet, ska se till att det utförs bedömningar av om de tekniska anordningar och den utrustning för mätning eller strålskydd som används i verksamheten överensstämmer med de strålskyddskrav som följer av denna lag och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.
	7 kap.
	1 a §
	Den som bedriver en verksamhet eller sysselsätter någon med att utföra arbete där det används en teknisk anordning som kan alstra icke-joniserande strålning ska se till att det utförs bedömningar av om de tekniska anordningar och den utrustning för mätning eller strålskydd som används i verksamheten överensstämmer med de strålskyddskrav som följer av denna lag och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

8 kap.

14 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter som har betydelse från strålskyddssynpunkt om

1. mät- och skyddsutrustningar, *och*	1. mät- och skyddsutrustningar*,*
2. *provning, kontroll och besiktning.*	2. *sådana bedömningar av överensstämmelse som avses i 3 kap. 10 a § och 7 kap. 1 a §, och*
	3. vilka krav en fysisk person eller ett organ för bedömning av överensstämmelse ska uppfylla när det krävs en sådan person eller ett sådant organ enligt föreskrifter som avses i 2.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2026.

3 Ärendet och dess beredning

Den 9 augusti 2023 slutredovisade Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) ett regeringsuppdrag om utveckling av regelverk och andra åtgärder för befintlig och framtida kärnkraft (KN2023/02492). Med anledning av SSM:s redovisning togs promemorian En ny och tydligare reglering av bedömning av överenstämmelse med krav för verksamheter med joniserande strålning (KN2025/00916) fram inom Regeringskansliet. En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 1*. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 2*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. Remissvaren finns tillgängliga i Klimat- och näringslivsdepartementet (KN2025/00916).

Kommissionen antog den 26 maj 2025 förordning (Euratom) 2025/974 av den 26 maj 2025 om genomförandet av Euratoms kärnämneskontroll (kärnämneskontrollförordningen). Förordningen utan dess bilagor finns i *bilaga 4*. Med anledning av förordningen togs promemorian Kompletterande bestämmelser till kärnämneskontrollförordningen (KN2025/01499) fram inom Regeringskansliet. En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 5*. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 6*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 7*. Remissvaren finns tillgängliga i Klimat- och näringslivsdepartementet (KN2025/01499).

I propositionen behandlas lagförslagen i promemoriorna.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 5 februari 2026 att inhämta Lagrådets yttrande över lagförslagen i *bilaga 8*. Lagrådet lämnar förslagen utan erinran. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 9*. I förhållande till lagrådsremissens lagförslag görs vissa språkliga och redaktionella ändringar.

4 En tydligare reglering av bedömningar av överensstämmelse

4.1 Ett lagkrav på bedömningar av överensstämmelse införs

Regeringens förslag

Den som har tillstånd till kärnteknisk verksamhet ska se till att det utförs bedömningar av om anläggningar och anordningar i verksamheten överensstämmer med gällande säkerhetskrav. Även den som bedriver en verksamhet med joniserande eller icke-joniserande strålning eller i en omgivning med joniserande strålning ska se till att det utförs bedömningar av om tekniska anordningar och utrustning för mätning eller strålskydd överensstämmer med gällande strålskyddskrav. Regeringen

eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om bedömningar av överensstämmelse.

Förslaget i promemorian En ny och tydligare reglering av bedömning av överenstämmelse med krav för verksamheter med joniserande strålning

Promemorians förslag stämmer i huvudsak överens med regeringens. I promemorians förslag anges att bedömningar av överensstämmelse ska genomföras i den utsträckning som behövs. Promemorians förslag omfattar inte en verksamhet med icke-joniserande strålning.

Remissinstanserna

Majoriteten av remissinstanserna är positiva till förslaget eller har inga synpunkter på det. Flera remissinstanser, däribland *Forsmarks Kraftgrupp AB*, *Ringhals AB* och *Svensk Kärnbränslehantering AB (SKB)*, framför att det behövs en tydligare reglering av bedömning av överensstämmelse för att upprätthålla strålskyddet och säkerheten i kärntekniska anläggningar men anser att det bör klargöras om avsikten med förslaget är att befästa nuvarande ordning eller att ändra eller utvidga kraven. Samtidigt anser SKB att det inte krävs någon ny skyldighet i lag och att regleringen bör begränsas till att förtydliga befintliga bemyndiganden.

SSM påpekar att det kan övervägas om det bör införas en bestämmelse som hänvisar till definitionen av uttrycket bedömning av överenstämmelse i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och marknadskontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93, förutsatt att det är den definitionen som avses.

Uniper Sverige AB, vars yttrande inkluderar synpunkter från dotterbolagen *Sydkraft Nuclear Power AB*, *Barsebäck Kraft AB* och *OKG Aktiebolag*, ser en risk för en utökad omfattning av kraven på kontroller och redovisning, om inte innebörden av bemyndigandet förtydligas, och menar att konsekvenserna av förslaget inte kan överblickas.

Skälen för regeringens förslag

Bedömningar av överensstämmelse

För att en verksamhet med joniserande eller icke-joniserande strålning ska kunna bedrivas säkert och med tillräckligt skydd mot skadlig verkan av strålning är det viktigt att det görs en bedömning av om anläggningar, anordningar och mät- och skyddsutrustningar i sådan verksamhet uppfyller säkerhets- och strålskyddskrav i lag, förordning och myndighetsföreskrifter. På detta sätt kan fel upptäckas i tid och strålningsskador förhindras. I lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet (kärntekniklagen) och strålskyddslagen (2018:396) finns bemyndiganden för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om provning, kontroll och besiktning. Krav på att provning, kontroll och besiktning ska utföras finns i förordningen (1984:14) om kärnteknisk verksamhet och strålskyddsförordningen (2018:506), liksom i SSM:s föreskrifter.

Processen för att bedöma verksamhetens överensstämmelse med säkerhets- och strålskyddskrav görs i flera led, från tillverkningsprocessen av strukturer, system och komponenter, under uppförande, drift och avveckling av en anläggning och till dess att verksamheten har upphört. Sådana bedömningar kan göras av tillverkare, leverantörer, entreprenörer, tillståndshavare eller av ett företag som har ett formellt erkännande att utföra vissa specificerade uppgifter (s.k. ackrediterat organ).

I processen för att visa att säkerhets- och strålskyddskraven uppfylls förekommer andra åtgärder än provning, kontroll och besiktning. Det kan exempelvis gälla kalibrering, driftklarhetsverifiering eller certifiering av ledningssystem eller personer. Processen benämns i dag med uttrycket ”provning, kontroll och besiktning”. Ett mer lämpligt uttryck för att beskriva processen är i stället ”bedömningar av överensstämmelse”. I Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och om upphävande av förordning (EEG) nr 339/93 definieras bedömning av överensstämmelse som en process där det visas huruvida specificerade krav avseende en produkt, en process, en tjänst, ett system, en person eller ett organ har uppfyllts. Detta kan enligt förordningen bland annat ske genom kalibrering, provning, kontroll och certifiering.

Krav på bedömningar av överensstämmelse bör finnas i lag

I kärntekniklagen finns grundläggande krav på säkerhet i kärnteknisk verksamhet, bland annat hur kärntekniska anläggningar ska konstrueras och uppföras. I lagen regleras också tillståndshavarens ansvar för att upprätthålla säkerheten i den kärntekniska verksamheten. Däremot saknas reglering om vem som är ansvarig för att säkerställa att åtgärder för provning, kontroll och besiktning utförs. Dessa åtgärder är så centrala för säkerhetsarbetet i kärnteknisk verksamhet att skyldigheten att utföra dem bör regleras i lag. Om alla centrala bestämmelser om säkerhet samlas i kärntekniklagen, blir regleringen dessutom mer enhetlig.

En lagreglering om att utföra bedömningar av överenstämmelse tydliggör att det är en åtgärd som ska samverka med annat säkerhetsarbete för att förebygga radiologiska nödsituationer eller andra händelser av betydelse för säkerheten i kärnteknisk verksamhet. Genom att ersätta ”provning, kontroll och besiktning” med ”bedömningar av överensstämmelse” förtydligas att processen för att uppfylla säkerhetskraven kan innehålla flera moment eller typer av åtgärder.

Regeringen anser därför, till skillnad från *SKB*, att skyldigheten för tillståndshavaren att utföra bedömningar av överensstämmelse bör anges i lag. Skyldigheten bör även omfattas av kostnadsansvaret och skyldigheten att ha en organisation utformad och bemannad för att kunna fullgöra åtgärderna (13 § kärntekniklagen).

Såväl strålskyddslagen som strålskyddsförordningen saknar reglering som anger vem som ansvarar för att genomföra provning, kontroll och besiktning. I likhet med vad som föreslås för kärnteknisk verksamhet bör skyldigheten att utföra bedömningar av överensstämmelse förtydligas i strålskyddslagen. Det bör därför införas en skyldighet för den som bedriver en verksamhet med joniserande strålning eller verksamhet i en omgivning med joniserande strålning att se till att det utförs bedömningar

av överensstämmelse i fråga om tekniska anordningar och utrustning för mätning eller strålskydd som används i verksamheten. Skyldigheten bör gälla även den som sysselsätter någon för att utföra arbete i en sådan verksamhet. Med en teknisk anordning avses en anordning som kan alstra joniserande strålning eller som innehåller ett radioaktivt ämne.

Nuvarande bemyndigande att ta fram föreskrifter om provning, kontroll och besiktning i strålskyddslagen, liksom SSM:s föreskrifter, omfattar även verksamhet där det används en teknisk anordning som kan alstra icke-joniserande strålning. Det bör därför, som SKB påpekar, ställas motsvarande krav på verksamheter med icke-joniserande strålning.

Bedömning av överensstämmelse är ett vedertaget uttryck och det finns inget behov av att hänvisa till definitionen i förordning (EG) nr 765/2008. I lagbestämmelserna bör det dock framgå vad som avses, nämligen att det är fråga om bedömningar av om anläggningar, anordningar eller utrustning uppfyller gällande säkerhets- eller strålskyddskrav.

Även om den grundläggande skyldigheten anges i lag, bör den i likhet med vad som gäller i dag få sitt innehåll i föreskrifter som meddelas med stöd av lagen. I promemorian föreslås att bedömningar av överensstämmelse ska göras ”i den utsträckning som behövs”. Uttrycket ger liten ledning när det gäller vad som krävs. Skyldigheten bör därför få sitt närmare innehåll i föreskrifter som beslutas på lägre normnivå än lag. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör alltså få meddela föreskrifter om bedömningar av överensstämmelse.

Flera remissinstanser, däribland *Uniper Sverige AB*, anser att innebörden av bemyndigandet behöver förtydligas för att det ska vara möjligt att överblicka konsekvenserna av den föreslagna regleringen. Bemyndigandet är avsett att på ett tydligare sätt motsvara de föreskrifter som redan finns. Förslag till eventuella ändrade föreskrifter får bedömas i beredningen av dem.

4.2 Återkallelse av tillstånd om bedömningar av överensstämmelse inte utförs

Regeringens förslag

Ett tillstånd för kärnteknisk verksamhet ska kunna återkallas om tillståndshavaren inte följer kraven på att utföra bedömningar av överensstämmelse och avvikelsen är av väsentlig betydelse.

Förslaget i promemorian En ny och tydligare reglering av bedömning av överenstämmelse med krav för verksamheter med joniserande strålning

Promemorians förslag stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna

Remissinstanserna är positiva till förslaget eller har inga synpunkter på det. *SSM* ifrågasätter om det kan anses vara en avvikelse av väsentlig

betydelse för säkerheten att inte genomföra en bedömning av överensstämmelse.

Skälen för regeringens förslag

Ett tillstånd för kärnteknisk verksamhet kan återkallas om en tillståndshavare i något väsentligt avseende inte följer föreskrifter om provning, kontroll och besiktning som har meddelats med stöd av kärntekniklagen. En återkallelse av ett tillstånd bör aktualiseras enbart vid mera allvarliga brister från tillståndsinnehavarens sida (prop. 1983/84:60 s. 95). Av stor betydelse är också om bristen är väsentlig med hänsyn till säkerhet eller strålskydd.

Detsamma bör gälla när det införs krav på bedömningar av överensstämmelse i kärnteknisk verksamhet. Som *SSM* påpekar bör det som regel krävas mer för återkallelse än att en tillståndshavare inte har utfört de bedömningar av överensstämmelse som krävs. Om en tillståndshavare inte uppfyller kraven på bedömningar av överensstämmelse kan det dock få allvarliga konsekvenser för säkerheten som kan leda till en radiologisk nödsituation. Brister som hade kunnat upptäckas om kraven på bedömningar av överensstämmelse hade följts skulle kunna innebära att överträdelserna sammantaget ses som en avvikelse av mer allvarlig art.

4.3 Krav på organ som utför bedömningar av överensstämmelse

Regeringens förslag

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om vilka krav en person eller ett organ ska uppfylla för att få utföra bedömningar av överensstämmelse inom kärnteknik- och strålskyddsområdet.

Förslaget i promemorian En ny och tydligare reglering av bedömning av överenstämmelse med krav för verksamheter med joniserande strålning

Promemorians förslag stämmer i huvudsak överens med regeringens. I promemorian föreslås att det ska införas ett särskilt bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om vilka krav en persondosimetritjänst ska uppfylla för att få genomföra bedömningar av överensstämmelse. Det föreslås också att det ska förklaras vad som avses med persondosimetritjänst.

Remissinstanserna

Majoriteten av remissinstanserna, däribland *SSM*, *Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll* och *SQC Swedish Qualification Center AB*, är positiva till förslaget eller har inga synpunkter på det. SSM framhåller att bemyndigandet är så brett att det finns risk för gränsdragningsfrågor mot sådant som regleras inom ackrediteringsregelverket. *SKB* menar att det

saknas förklaring till varför det är nödvändigt med sektorsspecifika krav på ackrediterade organ inom strålskyddsområdet.

Skälen för regeringens förslag

Sektorsspecifika krav för ackreditering

Det är Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac) eller ett annat nationellt ackrediteringsorgan inom EU som beslutar om vilka företag som ska bli ackrediterade organ. Ackreditering definieras i förordningen (EG) nr 765/2008 som en förklaring från ett nationellt ackrediteringsorgan om att ett organ för bedömning av överensstämmelse uppfyller kraven i harmoniserade standarder och eventuella ytterligare krav, bland annat de som fastställs i sektorsspecifika program, för att utföra specifika bedömningar av överensstämmelse.

Swedac har under lång tid meddelat allmänna föreskrifter om ackreditering av olika typer av organ som utför bedömningar av överensstämmelse. Ansvaret för att ta fram sektorsspecifika krav ligger dock på berörda myndigheter. SSM är en sådan myndighet inom området för kärnteknik och strålskydd. Myndighetens bemyndigande att meddela föreskrifter om provning, kontroll och besiktning omfattar inte att ställa sektorsspecifika krav som ett företag ska uppfylla för att ackrediteras för uppgifter i en kärnteknisk verksamhet eller en annan verksamhet med joniserande strålning.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför få meddela föreskrifter om vilka sektorsspecifika krav ett organ för bedömning av överensstämmelse ska uppfylla för att få utföra bedömningar av överensstämmelse inom kärnteknik- och strålskyddsområdet. Föreskrifterna bör också kunna avse krav på ett redan ackrediterat organ, exempelvis på rapportering och lämnandet av information. Det behöver kunna ställas sektorsspecifika krav som beaktar såväl kärntekniska aspekter som strålskyddsaspekter, eftersom det inte alltid går att särskilja dessa aspekter vid en bedömning av överensstämmelse. Regeringen bedömer, till skillnad från *SSM,* att bemyndigandet, som syftar till att säkerställa att organen har rätt kompetens för att bedöma överenstämmelse med krav på strukturer, system och komponenter som har betydelse för säkerheten eller strålskyddet, är tillräckligt avgränsat.

Särskilda krav på persondosimetritjänster

Av rådets direktiv 2013/59/Euratom av den 5 december 2013 om fastställande av grundläggande säkerhetsnormer för skydd mot de faror som uppstår till följd av exponering för joniserande strålning (strålskyddsdirektivet) framgår att arbetstagare som riskerar att utsättas för en dos effektiv strålning som överskrider vissa gränsvärden systematiskt ska övervakas genom mätningar av en fysisk eller juridisk person som har kompetens att utföra s.k. dosimetritjänster. Det ska finnas ett förfarande i varje medlemsstat för godkännande av dosimetritjänster. SSM är behörig myndighet för ett sådant förfarande. I Sverige används uttrycket persondosimetritjänst för det som i direktivet kallas dosimetritjänst.

Direktivets krav på dosimetritjänster är huvudsakligen genomförda genom SSM:s föreskrifter. Genom strålskyddslagen och strålskydds-

förordningen ges myndigheten rätt att meddela föreskrifter som har betydelse från strålskyddssynpunkt om mät- och skyddsutrustningar, provning, kontroll och besiktning. Det innebär att myndigheten kan föreskriva krav på att vissa uppgifter ska utföras av en persondosimetritjänst. Däremot innebär bemyndigandet ingen rätt för myndigheten att ställa krav på vad en persondosimetritjänst ska uppfylla för att bli godkänd.

I promemorian föreslås att det ska införas ett särskilt bemyndigande i strålskyddslagen som handlar om vilka krav en persondosimetritjänst ska uppfylla för att få genomföra bedömningar av överensstämmelse. Det föreslås också att det ska införas en förklaring av vad som ska avses med en persondosimetritjänst. En persondosimetritjänst är dock, på samma sätt som ett ackrediterat organ, ett organ för bedömning av överensstämmelse. Det finns inget behov av att särskilt reglera persondosimetritjänster i lag utan regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer kan med stöd av de föreslagna bemyndigandena förklara vad som avses med en persondosimetritjänst, att en persondosimetritjänst ska vara godkänd av behörig myndighet samt vilka krav en sådan tjänst ska uppfylla för att bli godkänd och för att få utföra bedömningar av överensstämmelse.

Enligt strålskyddsdirektivet kan dosimetritjänster utföras av en fysisk eller juridisk person. Detta bör framgå av bemyndigandet. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför få meddela föreskrifter om vilka krav en person eller ett organ ska uppfylla för att få genomföra bedömningar av överensstämmelse.

5 Kompletterande bestämmelser till kärnämneskontrollförordningen

5.1 Kärnämneskontroll

Kärnämneskontroll syftar till att förhindra att kärnämnen används för andra ändamål än vad som har redovisats. Ytterst bidrar detta till att minska spridningen av kärnvapen och att förhindra att kärntekniska anläggningar och kärnämnen missbrukas.

Sverige har åtaganden när det gäller kärnämneskontroll bland annat enligt kapitel 7 i fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen (Euratomfördraget). Enligt Euratomfördraget ska kommissionen se till att malmer, råmaterial och speciella klyvbara material inom medlemsstaternas territorier inte används för andra ändamål än som uppgetts. Därför har vissa aktörer i medlemsstaterna en skyldighet att vida åtgärder och tillhandahålla kommissionen information. Omfattningen av skyldigheterna anges i en förordning.

5.2 En ny kärnämneskontrollförordning

Kommissionen antog den 26 maj 2025 en ny kärnämneskontrollförordning: kommissionens förordning (Euratom) 2025/974 av den 26 maj 2025

om genomförandet av Euratoms kärnämneskontroll (kärnämneskontrollförordningen). Kärnämneskontrollförordningen ersätter kommissionens förordning (Euratom) nr 302/2005 av den 8 februari 2005 om genomförandet av Euratoms kärnämneskontroll (den tidigare kärnämneskontrollförordningen). Kärnämneskontrollförordningen publicerades den 16 juni 2025 i Europeiska unionens officiella tidning och har därmed trätt i kraft. Vissa av bilagorna börjar dock tillämpas vid senare datum (artikel 44). Den tidigare kärnämneskontrollförordningen har därmed upphört att gälla, men vissa av bilagorna till förordningen kommer att fortsätta tillämpas under en övergångsperiod (artikel 43 i kärnämneskontrollförordningen).

Den nya kärnämneskontrollförordningens tillämpningsområde

Kärnämneskontrollförordningen är tillämplig på varje person eller företag som uppför eller driver en anläggning för att framställa, separera, upparbeta, lagra, slutförvara eller på något annat sätt använda ett kärnämne, under förutsättning att något av de uppräknade undantagen inte är tillämpliga (artikel 1).

Uttrycket anläggning definieras i artikel 2.27. Exempel på anläggningar som tillkommit i kärnämneskontrollförordningen är inkapslingsanläggningar, geologiska slutförvar, anläggningar för slutförvaring av visst avfall, ”lokaler på annan plats (LOF)”, ”nationella lokaler på annan plats” och platser där malmer utvinns, lagras eller bearbetas i syfte att erhålla råmaterial.

Till skillnad från den tidigare kärnämneskontrollförordningen används uttrycket kärnämne i stället för råmaterial eller speciella klyvbara material. Uttrycket kärnämne förklaras i artikel 2.4 som malmer, råmaterial eller speciella klyvbara material i enlighet med definitionen i artikel 197 i Euratomfördraget. Det noteras att det i den svenska översättningen av kärnämneskontrollförordningen i artikel 2.4 anges ”speciella klyvbara ämnen”, vilket rätteligen bör vara speciella klyvbara material.

Ändringen innebär att även verksamheter med malmer omfattas av kärnämneskontrollförordningen om det finns ett syfte att utvinna råmaterial (artikel 2.27 c).

Kärnämneskontroll behöver även genomföras tidigare – redan i planeringsstadiet. När planeringsstadiet börjar definieras inte men det finns vissa hållpunkter. För nya anläggningar som nämns i artikel 2.27 a ska en preliminär redovisning lämnas till kommissionen och den berörda medlemsstaten så snart de viktigaste utformningsalternativen har fastställts (artikel 3.1). All tillgänglig information om ägare, verksamhetsutövare, plats, ändamål, typ och kapacitet samt information före drift ska som utgångspunkt lämnas till kommissionen så snart informationen finns tillgänglig (artikel 4.2).

LOF och nationell LOF

Genom kärnämneskontrollförordningen introduceras två nya uttryck: lokaler på annan plats (LOF) och nationella lokaler på annan plats (nationell LOF).

LOF förklaras i artikel 2.28 som lokaler som inte omfattas av definitionen i punkt 27 a (där olika anläggningar som reaktorer och geologiska slutförvar och anläggningar för isotopseparation räknas upp) där råmaterial eller speciella klyvbara material förvaras eller regelbundet används i mängder som motsvarar ett effektivt kilogram eller mindre.

Nationell LOF förklaras i artiklarna 2.29 och 37. Det är fråga om en särskild LOF som omfattar innehavare av små mängder kärnämne i enlighet med kriterier som överenskommits mellan den medlemsstat där materialet förvaras och kommissionen. Det sammanlagda inventariet av råmaterial och speciellt klyvbart material får inte överstiga ett effektivt kilogram. Det är den ansvariga myndigheten i medlemsstaten som ska bedriva tillsyn och säkerställa genomförandet av vissa skyldigheter i förordningen. Bestämmelserna i kärnämneskontrollförordningen genomförs i praktiken inom ramen för en nationell LOF och det är den ansvariga myndigheten som bl.a. ska redovisa den grundläggande tekniska beskrivningen av en nationell LOF till kommissionen.

Både LOF och nationell LOF räknas som anläggningar enligt kärnämneskontrollförordningen (artikel 2.27). I praktiken är dock en nationell LOF en rent administrativ konstruktion där olika innehavare med små mängder kärnämne kan ingå. En nationell LOF ändrar alltså inte var eller hur visst kärnämne hanteras eller förvaras utan det påverkar endast till vem en innehavare ska rapportera sina skyldigheter.

Skyldigheterna för en innehavare som är en LOF eller som ingår i en nationell LOF är som utgångspunkt desamma. I en nationell LOF behöver skyldigheterna som innehavaren har enligt kärnämneskontrollförordningen redovisas till den ansvariga myndigheten, som i sin tur redovisar uppgifterna till kommissionen.

5.3 En upplysningsbestämmelse och förklaringar av vissa nya uttryck

Regeringens förslag

Kompletterande bestämmelser till kommissionens förordning om kärnämneskontroll ska införas i kärntekniklagen. En upplysningsbestämmelse om lagens innehåll ska införas.

Den som ska vara kärnämneskontrollskyldig är varje person eller företag som uppför eller driver en anläggning för att framställa, separera, upparbeta, lagra, slutförvara eller på annat sätt använda kärnämne, om inte några undantag i kärnämneskontrollförordningen är tillämpliga.

Uttrycket nationell LOF ska avse en anläggning enligt Euratoms kärnämneskontrollförordning som vissa innehavare av små mängder kärnämne kan ingå i och som uppfyller de förutsättningar som följer av kärnämneskontrollförordningen.

Förslaget i promemorian Kompletterande bestämmelser till kärnämneskontrollförordningen

Promemorians förslag stämmer delvis överens med regeringens. I promemorian föreslås att den som omfattas av kärnämneskontrollförordningen ska kallas anläggningsinnehavare.

Remissinstanserna

Majoriteten av remissinstanserna är positiva till förslaget eller har inga synpunkter på det. *Vattenfall AB* har synpunkter på den föreslagna upplysningsbestämmelsen och anser att det är mer ändamålsenligt att klargöra kärntekniklagens syfte än att specificera vilka bestämmelser lagen omfattar, alternativt att bestämmelsen kompletteras så att den inkluderar alla typer av regler som finns i lagen. *SSM* anser att uttrycket anläggningsinnehavare inte bör användas för att beskriva den som omfattas av skyldigheterna om kärnämneskontroll, eftersom det antyder en koppling till kärntekniska anläggningar.

Flera remissinstanser, däribland *Forsmark Kraftgrupp AB* och *OKG Aktiebolag*, anser att de föreslagna redaktionella ändringarna kan innebära ändringar i sak.

Skälen för regeringens förslag

Kompletterande bestämmelser bör införas i kärntekniklagen

Kärnämneskontrollförordningen är bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater. Vissa kompletterande bestämmelser bör dock införas.

Till skillnad från den tidigare kärnämneskontrollförordningen är kärnämneskontrollförordningen tillämplig redan i planeringsstadiet, dvs. innan verksamheten är en kärnteknisk verksamhet enligt kärntekniklagen. Kopplingen till kärnteknisk verksamhet är dock tydlig, dels eftersom det redan i dag finns vissa bestämmelser om kärnämneskontroll som gäller för kärntekniska verksamheter (3 §), dels eftersom planeringsstadiet som utgångspunkt utgör ett inledande steg mot en kärnteknisk verksamhet. I kärntekniklagen finns dessutom redan bestämmelser om anmälningsskyldighet för viss verksamhet som har anknytning till kärnteknisk verksamhet utan att vara det (7 a–7 c §§). Det är därför lämpligt att kompletterande bestämmelser till kärnämneskontrollförordningen införs i kärntekniklagen.

Kärntekniklagen inleds med en upplysning om att lagen gäller ”kärnteknisk verksamhet m.m.”. Till skillnad från *Vattenfall AB* anser regeringen att det finns skäl att förtydliga lagens innehåll genom att ersätta uttrycket ”m.m.” med en översiktlig upplysning om vilka bestämmelser lagen innehåller. Det bör framgå att lagen innehåller bestämmelser som kompletterar kärnämneskontrollförordningen. Lagen reglerar förutom kärnteknisk verksamhet viss angränsande verksamhet för vilken gäller anmälningsplikt, vilket också bör framgå.

I promemorian föreslås vissa redaktionella ändringar. Regeringen instämmer inte i att det skulle bli en annan saklig innebörd av att byta ut ”kärnämne” mot ”kärnämnen”. Att använda pluralform för kärnämne innebär inte att något annat avses än tidigare. Pluralformen inkluderar även

de situationer där bara ett kärnämne är aktuellt. De redaktionella ändringar som föreslås i promemorian bör därför införas.

Förklaringar av nya uttryck

I avsnitt 5.4–5.6 föreslås kompletterande bestämmelser till kärnämneskontrollförordningen om en nationell LOF och att kärnämneskontrollskyldig verksamhet ska omfattas av tillsyn. För att underlätta förståelsen av de nya bestämmelserna bör vissa uttryck förklaras i kärntekniklagen.

Regeringen instämmer i *SSM:s* bedömning att promemorians föreslagna uttryck ”anläggningsinnehavare” ger en oavsiktlig koppling till uttrycket ”kärnteknisk anläggning”. I stället bör uttrycket ”kärnämneskontrollskyldig” införas. Uttrycket bör omfatta den som omfattas av artikel 1 i kärnämneskontrollförordningen, dvs. varje person eller företag som uppför eller driver en anläggning för att framställa, separera, upparbeta, lagra, slutförvara eller på något annat sätt använda ett kärnämne så länge inga angivna undantag är tillämpliga.

En nationell LOF är en anläggning enligt kärnämneskontrollförordningen som upprättas efter begäran till kommissionen av den ansvariga myndigheten i en medlemsstat som innehavare av små mängder kärnämne kan ingå i, i enlighet med kriterier som överenskommits mellan medlemsstaten där materialet förvaras och kommissionen. Det sammanlagda inventariet av råmaterial eller speciellt klyvbart material får inte överstiga ett effektivt kilogram.

Uttrycket nationell LOF bör enligt regeringens bedömning ha samma innebörd som i artiklarna 2.29 och 37 i kärnämneskontrollförordningen.

5.4 Det ska vara möjligt att inrätta en nationell LOF

Regeringens förslag

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om förutsättningarna för att inrätta en nationell LOF utöver de som följer av kärnämneskontrollförordningen.

Förslaget i promemorian Kompletterande bestämmelser till kärnämneskontrollförordningen

Promemorians förslag stämmer i sak överens med regeringens förslag.

Remissinstanserna

Remissinstanserna är positiva till förslaget eller har inga synpunkter på det. *Kungliga tekniska högskolan* anser att det behöver förtydligas vad råmaterial och speciellt klyvbart material är.

Skälen för regeringens förslag

En möjlighet för Sverige att inrätta en nationell LOF

Medlemsstaten kan enligt kärnämneskontrollförordningen inrätta en nationell LOF. En nationell LOF är en anläggning enligt kärnämneskontrollförordningen. Som framgår av avsnitt 5.2 är en nationell LOF i praktiken en administrativ konstruktion som olika innehavare med små mängder kärnämne kan ingå i, enligt kriterier som kommissionen och den medlemsstat där råmaterialet eller det speciella klyvbara materialet förvaras kommit överens om enligt artiklarna 2.29 och 37 i kärnämneskontrollförordningen.

Skyldigheterna enligt kärnämneskontrollförordningen är som utgångspunkt desamma för verksamheter som ingår i en nationell LOF. För dessa verksamheter är det dock den ansvariga myndigheten som ska säkerställa genomförandet av bestämmelserna i kärnämneskontrollförordningen.

Inrättandet av en nationell LOF i Sverige kan underlätta för kärnämneskontrollskyldiga som endast hanterar små mängder kärnämne. Det bör därför vara möjligt att inrätta en nationell LOF i Sverige. Regeringen kan i förordning peka ut vilken myndighet som ska ansvara för att inrätta en nationell LOF.

Förutsättningarna för att inrätta en nationell LOF enligt kärnämneskontrollförordningen

Den som är kärnämneskontrollskyldig och som förvarar eller regelbundet använder råmaterial eller speciellt klyvbart material som motsvarar ett effektivt kilogram eller mindre kan enligt kärnämneskontrollförordningen ingå i en nationell LOF, under förutsättning att det inte är en sådan verksamhet eller anläggning som räknas upp i artikel 2.27 a.

Kungliga tekniska högskolan anser att uttrycken råmaterial eller speciellt klyvbara material bör förtydligas i lagen. Uttrycken råmaterial och speciellt klyvbart material förklaras i kärnämneskontrollförordningen genom en hänvisning till artikel 197 i Euratomfördraget, där uttrycken finns förklarade. Det är inte lämpligt att i Sverige införa någon närmare förklaring av dessa uttryck.

Det bör vara möjligt att införa ytterligare förutsättningar

Även om en kärnämneskontrollskyldig formellt sett uppfyller förutsättningarna att ingå i en nationell LOF enligt kärnämneskontrollförordningen kan det finnas skäl att göra ytterligare avgränsningar. Genom sådana avgränsningar kan det skapas en balans mellan intresset att värna en myndighets resurser och den kärnämneskontrollskyldiges behov av att ingå i en nationell LOF på grundval av den kärnämneskontrollskyldiges förutsättningar att uppfylla kraven på egen hand. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför få meddela ytterligare föreskrifter om förutsättningarna för att inrätta en nationell LOF.

5.5 Rapporteringskrav för kärnämneskontrollskyldig verksamhet som ingår i en nationell LOF

Regeringens förslag

Den som är kärnämneskontrollskyldig som ingår i en nationell LOF ska lämna de uppgifter, handlingar och rapporter som enligt kärnämneskontrollförordningen annars skulle ha lämnats till kommissionen till den myndighet som regeringen bestämmer.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om undantag från kravet att lämna uppgifter, handlingar och rapporter för den som är kärnämneskontrollskyldig och ingår i en nationell LOF.

Förslaget i promemorian Kompletterande bestämmelser till kärnämneskontrollförordningen

Promemorians förslag stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna

Remissinstanserna är positiva till förslaget eller har inga synpunkter på det.

Skälen för regeringens förslag

Som framgår av avsnitt 5.4 är det i fråga om de som är kärnämneskontrollskyldiga och som ingår i en nationell LOF den ansvariga myndigheten som ska säkerställa att bestämmelserna i kärnämneskontrollförordningen genomförs. Den ansvariga myndigheten ska i sin tur redovisa uppgifter till kommissionen (artiklarna 2.29 och 37). Eftersom den ansvariga myndigheten inte kan fullgöra sin rapporteringsskyldighet gentemot kommissionen utan att först få den information som den kärnämneskontrollskyldiga verksamheten är skyldig att tillhandahålla, bör en motsvarande skyldighet att lämna sådan information införas för verksamheter som ingår i en nationell LOF.

Medlemsstaten där råmaterialet eller det speciella klyvbara materialet förvaras och kommissionen ska komma överens om kriterier som ska gälla för en nationell LOF. Om kriterierna medger anpassning av vilka uppgifter, handlingar och rapporter en kärnämneskontrollskyldig verksamhet ska lämna, bör det även vara möjligt att anpassa vilka uppgifter, handlingar och rapporter som ska lämnas till den myndighet som regeringen bestämmer.

Syftet är att skapa en möjlighet att justera kraven för den kärnämneskontrollskyldiga verksamheten så att dessa inte blir onödigt betungande i förhållande till kommissionens faktiska behov. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför få möjlighet att meddela föreskrifter om undantag från skyldigheten att lämna uppgifter, handlingar och rapporter enligt kärnämneskontrollförordningen. Om det är lämpligt med hänsyn till hur en överenskommelse med kommissionen ser ut, kan

regeringen i sådana föreskrifter bestämma att en myndighet också får besluta om undantag i det enskilda fallet.

5.6 Tillsyn över att kärnämneskontrollförordningen följs

Regeringens förslag

Tillsyn över kärnämneskontrollförordningen ska utövas av den myndighet som regeringen bestämmer. Tillsynsmyndighetens befogenheter att besluta om förelägganden, inhämta upplysningar och handlingar och få tillträde till anläggningar ska även omfatta den som är kärnämneskontrollskyldig.

Förslaget i promemorian Kompletterande bestämmelser till kärnämneskontrollförordningen

Promemorians förslag stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna

Majoriteten av remissinstanserna är positiva till förslaget eller har inga synpunkter på det. *SKB* anför att det kan bli praktiska svårigheter om både kommissionen och en myndighet ansvarar för tillsynen över kärnämneskontrollförordningen, eftersom det kan leda till oförenliga beslut.

Skälen för regeringens förslag

Tillsynsmyndigheten utövar tillsyn över att kärntekniklagen och villkor och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen följs och över övervakning och kontroll av slutförvar. Tillsynsmyndigheten har befogenhet att meddela förelägganden mot, inhämta upplysningar och handlingar från, få tillträde till anläggning eller plats hos och vidta vissa åtgärder på bekostnad av den som omfattas av tillsynen (17 och 18 §§). Förelägganden får förenas med vite (22 §).

För de kärnämneskontrollskyldiga som ingår i en nationell LOF ska skyldigheterna enligt kärnämneskontrollförordningen uppfyllas gentemot den myndighet som regeringen bestämmer enligt förslaget i avsnitt 5.5. Om den ansvariga myndigheten i dessa fall saknar möjlighet att utöva tillsyn med effektiva verktyg kan problem uppstå, särskilt om verksamhetsutövaren inte lämnar den information som behövs.

För kärnämneskontrollskyldiga verksamheter som lämnar information direkt till kommissionen, dvs. som inte ingår i en nationell LOF, kan kommissionen, som *SKB* framhåller, besluta om sanktioner enligt artikel 83.1 i Euratomfördraget, om verksamheten åsidosätter sina skyldigheter enligt kärnämneskontrollförordningen. Även i dessa fall kan det dock finnas behov av att en myndighet utövar tillsyn om det behövs. Tillsynen ska alltid vara behovsbaserad (17 och 18 §§ kärntekniklagen). För kärnämneskontrollskyldiga som lämnar information direkt till kommissionen bör det som utgångspunkt saknas behov av att bedriva aktiv tillsyn. Om en

behörig myndighet får vetskap om att t.ex. information inte lämnas till kommissionen, bör det finnas en möjlighet för tillsynsmyndigheten att ingripa för att säkerställa att kärnämneskontrollförordningen får effektivt genomslag. I motsats till *SKB* bedömer regeringen att det i praktiken inte bör finnas en risk för en oklar rollfördelning mellan kommissionen och den ansvariga myndigheten eller oförenliga beslut.

Regeringen anser därför att tillsynsmyndighetens befogenheter att besluta om förelägganden, inhämta upplysningar och handlingar och få tillträde till anläggningar även ska omfatta den som är kärnämneskontrollskyldig.

5.7 Straffbestämmelsen för brott mot den tidigare kärnämneskontrollförordningen upphävs

Regeringens förslag

Överträdelser av kärnämneskontrollförordningen ska inte vara straffbara.

Förslaget i promemorian Kompletterande bestämmelser till kärnämneskontrollförordningen

Promemorians förslag stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna

Remissinstanserna är positiva till förslaget eller har inga synpunkter på det. *Sveriges geologiska undersökning* anser att det i lagen bör hänvisas till kommissionens möjligheter att besluta om sanktioner enligt Euratomfördraget.

Skälen för regeringens förslag

Enligt kärntekniklagen är det straffbart att med uppsåt eller av grov oaktsamhet bryta mot den tidigare kärnämneskontrollförordningen (27 b §). Straffbestämmelsen, som endast har böter i straffskalan, har aldrig använts.

Kommissionen har en möjlighet att besluta om sanktioner mot den som åsidosätter sina förpliktelser enligt kärnämneskontrollförordningen. I praktiken är det fråga om kännbara sanktioner: varning, indragning av särskilda förmåner som finansiellt och tekniskt bistånd, att ett företag under högst fyra månader blir ställt under förvaltning eller att råmaterial eller speciella klyvbara material återtas helt eller delvis (artikel 83.1 i Euratomfördraget). Sanktionerna kan verkställas i Sverige av tillsynsmyndigheten (18 § andra stycket kärntekniklagen).

Eftersom kommissionen kan besluta om sanktioner, kan det ifrågasättas om det finns behov av nationella straffsanktioner. Det saknas även reglering om vilka befogenheter Sverige har att införa egna sanktioner på området. Om Sverige inför egna sanktioner, finns det även en risk att kommissionen förhindras att agera mot en överträdelse med hänsyn till

dubbelprövningsförbudet i det sjunde tilläggsprotokollet till den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen). Det finns därför flera skäl att upphäva straffbestämmelsen i stället för att anpassa den efter kärnämneskontrollförordningen. Kravet på EU-rättens effektiva genomslag kan garanteras genom att tillsynsmyndigheten vid behov vidtar åtgärder för att säkerställa att kraven enligt kärnämneskontrollförordningen följs. Detta, i kombination med kommissionens möjligheter att besluta om sanktioner, bör vara tillräckligt för att se till att kärnämneskontrollförordningen får praktiskt genomslag. Straffbestämmelsen bör därför upphävas.

En upplysningsbestämmelse om de sanktioner som kommissionen kan besluta om enligt Euratomfördraget framstår inte som nödvändig.

6 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag

Lagändringarna ska träda i kraft den 1 augusti 2026.

Regeringens bedömning

Det behövs inga övergångsbestämmelser.

Förslaget i promemorian En ny och tydligare reglering av bedömning av överenstämmelse med krav för verksamheter med joniserande strålning

Promemorians förslag stämmer inte överens med regeringens. I promemorian föreslås att lagändringarna ska träda i kraft den 1 april 2026. Promemorian behandlar inte frågan om övergångsbestämmelser.

Remissinstanserna

Majoriteten av remissinstanserna är positiva till förslaget eller har inga synpunkter på det. Några remissinstanser, däribland *Forsmarks Kraftgrupp AB*, *SKB* och *SSM,* befarar att det kan ta tid att få ett ackrediterat kvalificeringsorgan på plats, vilket skulle innebära att kravställda provningar under en period inte kan genomföras.

Förslaget i promemorian Kompletterande bestämmelser till kärnämneskontrollförordningen

Promemorians förslag stämmer inte överens med regeringens. I promemorian föreslås att lagändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2026. Promemorian behandlar inte frågan om övergångsbestämmelser.

Remissinstanserna

Remissinstanserna har inga synpunkter när det gäller ikraftträdande.

Skälen för regeringens förslag

De föreslagna lagändringarna bör träda i kraft så fort som möjligt, vilket bedöms vara den 1 augusti 2026.

Att det ges förutsättningar för ackreditering av nya organ kan beaktas när det meddelas föreskrifter med stöd av de bemyndiganden som föreslås.

Om en lag som träder i kraft efter brottstillfället innebär att inget straff eller ett mildare straff ska utdömas, ska den nya lagen tillämpas i enlighet med 5 § lagen (1964:163) om införande av brottsbalken. Det bedöms därför inte finnas något behov av en övergångsbestämmelse när det gäller förslaget om att upphäva straffbestämmelsen. Inte heller i övrigt behövs det övergångsbestämmelser.

7 Konsekvenser

7.1 Förslaget om en tydligare reglering av bedömningar av överensstämmelse

De föreslagna ändringarna syftar till att förtydliga processen för bedömning av överensstämmelse inom kärnteknisk verksamhet och andra verksamheter med joniserande och icke-joniserande strålning. Förslagen innebär att kraven på att utföra bedömning av överensstämmelse regleras i lag samtidigt som regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer bemyndigas att ta fram föreskrifter för att fastställa innebörden av kraven. Det föreslås också nya och förtydligade bemyndiganden för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter med sektorsspecifika krav på organ för bedömning av överensstämmelse. Utgångspunkten för lagstiftningsärendet i denna del är att så långt som möjligt förtydliga nuvarande regler och endast införa de ändringar som är nödvändiga för en ändamålsenlig reglering.

7.1.1 Konsekvenser för myndigheter

Förslagen bedöms medföra att SSM behöver ta fram vissa nya föreskrifter men bör i övrigt inte medföra några nya arbetsuppgifter för myndigheten. Den eventuella ökningen av kostnader som förslagen medför bedöms vara marginell och rymmas inom befintliga ekonomiska ramar. Om SSM väljer att meddela föreskrifter med sektorsspecifika krav på ackrediterade organ, bör det skapa tydlighet för såväl Swedac som andra nationella ackrediteringsorgan inom EU vid ackreditering av organ för bedömning av överensstämmelse.

7.1.2 Konsekvenser för regioner och kommuner

Regioner och kommuner berörs i viss utsträckning av de föreslagna ändringarna i strålskyddslagen genom att verksamhetsutövare ska se till att bedömning av överensstämmelse utförs i fråga om tekniska anordningar och utrustning för mätning eller strålskydd vid sjukhus och andra vårdinrättningar där strålkällor används för exponering. Sådana krav finns redan i dag i SSM:s föreskrifter. Detta gäller även kraven för de persondosimetritjänster som finns vid sjukhus. Förslagen bedöms leda till små eller inga administrativa eller organisatoriska förändringar eller effekter för personalen för de sjukhus som bedriver sådan verksamhet. Konsekvenserna av förslagen för verksamhetsutövare i regioner och kommuner bedöms därmed vara marginell.

7.1.3 Konsekvenser för företag

Förslagen bedöms medföra viss påverkan på dem som har tillstånd att bedriva kärnteknisk verksamhet. SSM har med stöd av nuvarande bemyndiganden meddelat föreskrifter om provning, kontroll och besiktning som främst gäller för sådana strukturer, system och komponenter som en anläggning består av och som har betydelse för säkerheten och strålskyddet i kärntekniska anläggningar eller i andra kärntekniska verksamheter. Genom att uttrycket bedömning av överenstämmelse införs kan det bli vissa förändringar när det gäller åtgärdernas omfattning och inriktning jämfört med i dag. Dessa förändringar bedöms dock bli begränsade med hänsyn till omfattningen av de rutiner och program som nu tillämpas i kärnteknisk verksamhet för bedömning av överenstämmelse med ställda säkerhets- och strålskyddskrav. De närmare konsekvenserna får dock bedömas när det blir aktuellt för SSM att meddela nya föreskrifter.

Om SSM väljer att meddela föreskrifter om sektorsspecifika krav för organ för bedömning av överensstämmelse, bedöms sådana föreskrifter underlätta för tillståndshavare när de upphandlar sådana organ genom att det blir tydligare vilka krav som ska vara uppfyllda för att få utföra uppgifterna i fråga. Detta gäller särskilt i de fall där det finns krav på att ackrediterade organ ska utföra bedömning av överensstämmelse vid tillverkning av komponenter och anordningar i andra EU-länder för användning i svenska verksamheter med strålning. För de persondosimetritjänster som finns vid kärntekniska anläggningar görs samma bedömning som har gjorts för bedömning av överensstämmelse vid sjukhus. Detsamma gäller för de tekniska anordningar som kan alstra joniserande strålning eller som innehåller ett radioaktivt ämne samt för utrustning för mätning eller strålskydd som används i kärnteknisk verksamhet.

7.2 Förslaget till kompletterande bestämmelser till kärnämneskontrollförordningen

De föreslagna ändringarna syftar i huvudsak till att införa de kompletterande bestämmelser som behövs med anledning av kärnämneskontrollförordningen.

Genom ändringarna kan den myndighet som regeringen bestämmer utöva tillsyn över att kraven i kärnämneskontrollförordningen följs och inrätta och administrera en nationell LOF. Det föreslås även att den straffbestämmelse i kärntekniklagen som handlar om överträdelser av den tidigare kärnämneskontrollförordningen ska upphävas.

Enligt promemorians förslag ska SSM utöva tillsyn över att kraven i den nya kärnämneskontrollförordningen följs och inrätta och administrera en nationell LOF. Utgångspunkten nedan är att det är SSM som är den ansvariga myndigheten för de nya uppgifter som föreslås.

7.2.1 Vilka som berörs

De som i olika utsträckning berörs av förslagen är SSM, tillståndshavare till kärntekniska verksamheter, aktörer som planerar att bedriva en kärnteknisk verksamhet, sjukhus, högskolor, forskningsinstitut, universitet samt vissa andra myndigheter och verksamheter som hanterar kärnämne enligt kärnämneskontrollförordningen (även om de inte är tillståndspliktiga enligt kärntekniklagen). Även framtida verksamheter för uranutvinning kommer att beröras, eftersom malm som utvinns i syfte att framställa råmaterial till kärnbränsle klassas som kärnämne enligt kärnämneskontrollförordningen.

7.2.2 SSM

Genom att tillsynen enligt kärntekniklagen utvidgas till att även omfatta kärnämneskontrollförordningen utökas SSM:s uppgifter och ansvar något genom att verksamheter omfattas av kärnämneskontrollförordningen redan i planeringsstadiet samt för uranutvinning. Denna nya tillsynsuppgift bedöms vara ytterst begränsad eftersom tillsyn ska göras efter behov, och bedöms därför rymmas inom befintliga ekonomiska ramar. Eftersom det inte finns några urangruvor i nuläget påverkas inte myndigheten i denna del.

Förslaget om att en ansvarig myndighet ska inrätta och administrera en nationell LOF kan initialt innebära ett tidsbegränsat administrativt arbete och behov av översyn av befintliga föreskrifter om kärnämneskontroll. Den eventuella ökningen av kostnader som förslagen medför bedöms vara marginell och rymmas inom befintliga ekonomiska ramar.

Att straffbestämmelsen upphävs bedöms inte påverka SSM. Kommissionens sanktionsmöjligheter och SSM:s tillsynsverktyg är tillräckliga för att säkerställa att den nya kärnämneskontrollförordningen kommer att följas.

Totalt sett bedöms SSM kunna hantera eventuella ökade kostnader till följd av förslagen inom befintliga ramar.

SSM har möjlighet att ta ut vissa avgifter för kostnader relaterade till kärnämneskontroll enligt 13 och 14 §§ förordningen (2008:463) om vissa avgifter till SSM. Myndigheten disponerar inte avgifterna. Det kan framöver finnas behov av att se över förordningen mot bakgrund av t.ex. att förbudet mot utvinning av uran togs bort i januari 2026.

7.2.3 Verksamheterna

De som planerar att bedriva verksamhet som omfattas av den nya kärnämneskontrollförordningen berörs i huvudsak genom att den ansvariga myndighetens tillsyn kan medföra viss administration och tidsåtgång hos verksamheten. De verksamheter som berörs är i huvudsak presumtiva tillståndshavare. Dessa konsekvenser bedöms dock vara mycket begränsade.

Redan i dag står tillståndshavare enligt kärntekniklagen och verksamheter och företag som endast hanterar små mängder kärnämne under tillsyn av SSM, och betalar avgift för den kontroll som SSM har utfört. Avgiften disponeras inte av myndigheten.

Verksamheter som hanterar små mängder kärnämne kan vara aktuella för att ingå i en nationell LOF. För verksamheter som kan ingå i en nationell LOF kan det inledningsvis uppstå begränsade administrativa kostnader med t.ex. ansökan om att ingå i en nationell LOF. Förslaget bedöms dock som övervägande positivt för dessa verksamheter, eftersom det medför lättnader i rapporteringsansvar och administration av skyldigheter enligt den nya kärnämneskontrollförordningen. De verksamheter som kan beröras är vissa aktörer med små mängder kärnämne, t.ex. företag, sjukhus, högskolor, forskningsinstitut och universitet.

Att straffbestämmelsen upphävs bedöms inte påverka dem som är kärnämneskontrollsskyldiga.

8 Författningskommentar

8.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet

Inledande bestämmelser

1 § Denna lag *innehåller bestämmelser om* kärnteknisk verksamhet *och kärnämneskontroll och om anmälningsskyldighet för viss annan verksamhet som har anknytning till kärnteknisk verksamhet.*

Paragrafen innehåller en övergripande beskrivning av lagens innehåll. Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

I paragrafen tas förkortningen ”m.m.” bort. I stället införs en upplysning om att lagen, utöver kärnteknisk verksamhet, även innehåller bestämmelser om kärnämneskontroll och om anmälningsskyldighet för viss annan verksamhet som har anknytning till kärnteknisk verksamhet. Anmälningsskyldighet för viss verksamhet regleras i 7 a–7 c §§.

Hittillsvarande andra stycket flyttas till 2 §.

2 § I denna lag avses med

1. kärnteknisk verksamhet:

a) uppförande, innehav eller drift av en kärnteknisk anläggning,

b) förvärv, innehav, överlåtelse, hantering, bearbetning, transport av eller annan befattning med kärnämnen eller kärnavfall,

c) införsel till riket av kärnämnen eller kärnavfall,

d) utförsel ur riket av kärnavfall, och

e) utvinning av kärnämnen och bearbetning för koncentration av utvunna kärnämnen,

2. kärnteknisk anläggning:

a) anläggning för utvinning av kärnenergi (kärnkraftsreaktor),

b) annan anläggning i vilken en självunderhållande kärnreaktion kan ske, såsom forskningsreaktor,

c) anläggning för isotopanrikning, framställning, hantering, bearbetning, förvaring som avses bli bestående (slutförvaring) eller annan förvaring (lagring) av *kärnämnen*, med undantag för en anläggning där det bedrivs sådan verksamhet som avses i *1 e*, och

d) anläggning för hantering, bearbetning, lagring eller slutförvaring av kärnavfall,

3. kärnämne:

a) uran, plutonium eller annat ämne som används eller kan användas för utvinning av kärnenergi (kärnbränsle) eller förening i vilken *ett* sådant ämne ingår,

b) torium eller annat ämne som är ägnat att omvandlas till kärnbränsle eller förening i vilken *ett* sådant ämne ingår, och

c) använt kärnbränsle som inte har placerats i slutförvar,

4. kärnavfall:

a) använt kärnbränsle som har placerats i slutförvar,

b) radioaktivt ämne som har bildats i en kärnteknisk anläggning och som inte har framställts eller tagits ur anläggningen för att användas i undervisnings- eller forskningssyfte eller för medicinska, jordbrukstekniska eller kommersiella ändamål,

c) material eller annat som har tillhört en kärnteknisk anläggning och blivit radioaktivt förorenat samt inte längre ska användas i en sådan anläggning, och

d) radioaktiva delar av en kärnteknisk anläggning som avvecklas,

5. kärnteknisk utrustning:

a) utrustning eller material som särskilt har konstruerats eller ställts i ordning för bearbetning, användning eller framställning av *kärnämnen*, och

b) utrustning eller material som kan användas för framställning av kärnladdningar,

6. radiologisk nödsituation: en plötsligt inträffad händelse som

a) inbegriper en strålkälla,

b) har medfört eller kan befaras medföra skada, och

c) kräver omedelbara åtgärder,

7. geologiskt slutförvar: en anläggning för slutförvaring som är placerad i berggrunden och som ska ge isolering från biosfären av kärnavfall, *kärnämnen* som inte ska användas på nytt eller annat radioaktivt avfall,

8. Euratoms kärnämneskontrollförordning: kommissionens förordning (Euratom) 2025/974 av den 26 maj 2025 om genomförandet av Euratoms kärnämneskontroll,

9. kärnämneskontrollskyldig: den som omfattas av Euratoms kärnämneskontrollförordning enligt artikel 1 i den förordningen, och

10. nationell LOF: en anläggning enligt Euratoms kärnämneskontrollförordning som vissa innehavare av små mängder kärnämne kan ingå i och som uppfyller de förutsättningar som framgår av artiklarna 2.29 och 37 i Euratoms kärnämneskontrollförordning.

I paragrafen förklaras innebörden av ord och uttryck som förekommer i lagen. Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

I *första punkten,* som är ny och i sak motsvarar hittillsvarande 1 § andra stycket, förklaras vad som avses med kärnteknisk verksamhet.

I *andra–sjunde punkterna,* görs följdändringar avseende numreringen på grund av att en ny punkt 1 införs.

I *åttonde punkten,* som är ny, införs en kortform för kommissionens förordning (Euratom) 2025/974 av den 26 maj 2025 om genomförandet av Euratoms kärnämneskontroll. Kortformen används i 15 b–15 c, 16 och 18 §§.

I *nionde punkten*, som är ny, förklaras vad som avses med kärnämneskontrollskyldig. Uttrycket förklaras genom en hänvisning till artikel 1 i kärnämneskontrollförordningen. Av artikel 1 framgår att förordningen tillämpas på varje person eller företag som uppför eller driver en anläggning för att framställa, separera, upparbeta, lagra, slutförvara eller på annat sätt använda ett kärnämne under förutsättning av att något undantag i förordningen inte är tillämpligt. I artikel 2.4 förklaras vad som avses med kärnämnen – malmer, råmaterial och speciella klyvbara material – genom en hänvisning till artikel 197 i Euratomfördraget och i artikel 2.27 förklaras vad som avses med en anläggning.

I *tionde punkten,* som är ny, förklaras vad som avses med en nationell LOF. En nationell LOF är en anläggning som vissa innehavare av små mängder kärnämne kan ingå i.

Av hänvisningen till artiklarna 2.29 och 37 följer att vissa kärnämneskontrollskyldiga med små mängder av ett visst kärnämne – råmaterial och speciella klyvbara material – kan ingå i en nationell LOF.

En nationell LOF inrättas av en ansvarig myndighet i enlighet med kriterier som bestäms av kommissionen och medlemsstaten där materialet förvaras, och det sammanlagda inventariet av råmaterial och speciella klyvbara material får inte överstiga ett effektivt kilogram. Innebörden av uttrycken råmaterial och speciella klyvbara material förklaras i artikel 2.4 i kärnämneskontrollförordningen genom en hänvisning till artikel 197 i Euratomfördraget. Innebörden av uttrycket effektivt kilogram förklaras i artikel 2.16 i kärnämneskontrollförordningen.

En nationell LOF räknas alltså enligt kärnämneskontrollförordningen som en anläggning, men i praktiken är en nationell LOF en administrativ konstruktion som olika innehavare med små mängder kärnämne kan ingå i. En nationell LOF ändrar alltså inte var eller hur kärnämne hanteras eller förvaras. Inrättandet av en nationell LOF påverkar endast till vem en kärnämneskontrollskyldig behöver redovisa skyldigheterna enligt kärnämneskontrollförordningen, se 15 c §. Enligt 15 b § får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela ytterligare föreskrifter som avgränsar vilka kärnämneskontrollskyldiga som kan ingå i en nationell LOF i Sverige.

Övriga ändringar i paragrafen är endast redaktionella och innebär inga ändringar i sak.

Allmänna skyldigheter för tillståndshavare

10 d § *Den som har tillstånd att bedriva kärnteknisk verksamhet ska se till att det utförs bedömningar av om anläggningar och anordningar i verksamheten överensstämmer med de säkerhetskrav som följer av denna lag och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.*

I paragrafen, som är ny, anges tillståndshavarens skyldighet att se till att det utförs bedömningar av överensstämmelse i fråga om anläggningar och anordningar i en kärnteknisk verksamhet. Övervägandena finns i avsnitt 4.1.

Paragrafen uppställer ett grundläggande krav på att bedömningar av överensstämmelse ska utföras. Det är den som bedriver kärnteknisk verksamhet, dvs. tillståndshavaren, som ska se till att dessa åtgärder utförs. Detta innebär att åtgärderna kan vidtas i en tillståndshavares egen regi eller att tillståndshavaren ger uppdrag åt en tillverkare, leverantör, entreprenör eller ett ackrediterat organ att vidta åtgärderna. Det slutliga ansvaret för att nödvändiga åtgärder vidtas och att de utförs på ett riktigt sätt ligger dock alltid på tillståndshavaren.

Med bedömning av överenstämmelse avses den process där det visas om specificerade krav på anläggningar och anordningar som följer av denna lag och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen uppfylls. Åtgärder som kan bli aktuella i processen är, enskilt eller i kombination, analys, besiktning, certifiering, provning, kontroll, kvalificering och verifiering. Certifiering kan t.ex. avse ett ledningssystem eller personer med sådana uppgifter som omfattas av särskilda krav. Kvalificering kan handla om att en viss tillverknings- eller provningsprocess uppfyller ställda krav.

Vilka krav på bedömning av överensstämmelse som är aktuella framgår av föreskrifter som meddelas med stöd av 10 e § 1. Krav på bedömning av överensstämmelse ställs på strukturer, system och komponenter som en anläggning eller anordning består av eller som finns i en kärnteknisk verksamhet. Strukturer avser exempelvis byggnadsdelar eller delar som stödjer eller skyddar byggnadsdelar i en anläggning. System avser en sammansättning av flera fysiska delar, dvs. strukturer eller komponenter, i syfte att utföra en specifik funktion. Komponenter avser enskilda fysiska eller tekniska delar. Exempel på sådant som kan betraktas som komponenter är pumpar, ventiler, turbiner, rör, cisterner och behållare.

Bedömning av överensstämmelse ska göras under en kärnteknisk verksamhets alla faser – från tillverkningsprocessen av strukturer och komponenter, under uppförande, drift och avveckling av en anläggning och till dess att verksamheten har upphört.

10 e § *Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om*

1. sådana bedömningar av överensstämmelse som avses i 10 d §, och

2. vilka krav ett organ för bedömning av överensstämmelse ska uppfylla när det krävs ett sådant organ enligt föreskrifter som avses i 1.

Paragrafen innehåller ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om bedömning av överenstämmelse. Paragrafen motsvarar delvis hittillsvarande 9 §. Övervägandena finns i avsnitt 4.1 och 4.3.

Första punkten förtydligas i förhållande till hittillsvarande 9 § genom att ”provning, kontroll eller besiktning” ersätts med ”bedömning av överensstämmelse”. I författningskommentaren till 10 d § förklaras vad som avses med bedömning av överensstämmelse.

Föreskrifter enligt första punkten kan exempelvis avse sådana provnings- och kontrollåtgärder som behövs under tillverkning eller installation av strukturer, system och komponenter för att säkerställa att de håller den kvalitet som behövs med hänsyn till säkerheten. Det kan även gälla provningsåtgärder som behövs under driften av en kärnteknisk

anläggning för att i tid upptäcka skador eller andra åldersrelaterade försämringar. Föreskrifterna kan också avse att viss bedömning av överensstämmelse ska utföras av ett ackrediterat organ.

Bemyndigandet i *andra punkten* är nytt. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sektorsspecifika krav som ska gälla för organ för bedömning av överensstämmelse, t.ex. att organen ska vara ackrediterade och vilka krav som ska gälla för ackreditering. Dessa föreskrifter kan innehålla såväl kompletterande som helt nya krav i förhållande till de allmänna föreskrifter som meddelas av Swedac eller av andra nationella ackrediteringsorgan inom EU. De allmänna föreskrifter som nationella ackrediteringsorgan meddelar bygger på harmoniserade standarder.

Sektorsspecifika krav kan avse krav på oberoende ställning, kompetens och resurser som ett organ måste uppfylla för att vara ackrediterat. Krav på oberoende ställning hos ackrediterade organ kan avse förhållandet till berörd tillståndshavare och de leverantörer, tillverkare, entreprenörer och underentreprenörer samt andra uppdragstagare som tillståndshavaren anlitar. Krav på kompetens kan avse den specifika kunskap som behövs för att utföra en viss uppgift. Föreskrifterna kan också avse de krav på ekonomiska, administrativa och tekniska resurser och krav på personal som det ackrediterade organet behöver för uppgifterna i fråga. Dessutom kan föreskrifter meddelas om krav på ett redan ackrediterat organ, exempelvis på rapportering och på att lämna information.

Återkallelse av tillstånd

15 § Ett tillstånd att bedriva kärnteknisk verksamhet *får* återkallas av den som har meddelat tillståndet, om

1. villkor som *har beslutats* med stöd av 8 § inte *uppfylls och avvikelsen är av väsentlig betydelse från säkerhetssynpunkt*,
2. *skyldigheter* som *anges* i 11 *och* 12 §*§* inte *uppfylls* och det *finns* synnerliga skäl från säkerhetssynpunkt,
3. det i annat fall *finns* synnerliga skäl från säkerhetssynpunkt, eller
4. de skyldigheter som avses i *10 d eller* 13 § *inte uppfylls och avvikelsen är av* väsentlig *betydelse från säkerhetsynpunkt*.

I paragrafen anges när ett tillstånd att bedriva kärnteknisk verksamhet får återkallas. Övervägandena finns i avsnitt 4.2.

I *första punkten* utgår hänvisningen till 9 §. Den ersätts med en hänvisning till 10 d § i *fjärde punkten*.

Förtydligandena i *första* och *fjärde punkterna* att en avvikelse ska vara av väsentlig betydelse från säkerhetssynpunkt innebär inte någon ändring i sak. En avvikelse av väsentlig betydelse i förhållande till skyldigheten att se till att det utförs bedömningar av överensstämmelse (10 d §) kan vara att ett system av stor betydelse för säkerheten i en kärnteknisk anläggning inte har kontrollerats i tillräcklig omfattning, vilket fått till följd att brister inte har upptäckts i tid och en radiologisk nödsituation med utsläpp av radioaktiva ämnen till omgivningen har uppkommit.

I övrigt görs språkliga och redaktionella ändringar.

15 b § *Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om förutsättningarna för att inrätta en nationell LOF utöver de som följer av Euratoms kärnämneskontrollförordning.*

I paragrafen, som är ny, ges regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer möjlighet att meddela föreskrifter om inrättandet av en nationell LOF. Övervägandena finns i avsnitt 5.4.

Genom bemyndigandet kan regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer avgränsa vilka kärnämneskontrollskyldiga som kan ingå i en nationell LOF, utöver vad som följer av kärnämneskontrollförordningen. Enligt kärnämneskontrollförordningen får det sammanlagda inventariet av råmaterial eller speciella klyvbara material inte överstiga ett effektivt kilogram, och det får heller inte vara en sådan anläggning som räknas upp i artikel 2.27 a. Det innebär alltså att vissa anläggningar inte kan ingå i en nationell LOF. Det gäller t.ex. en reaktor, en kritisk anläggning, en konverteringsanläggning, en framställningsanläggning, en upparbetningsanläggning, en anläggning för isotopseparation, en särskild anläggning för lagring, en inkapslingsanläggning, ett geologiskt slutförvar, en anläggning för behandling, lagring eller slutförvaring av avfall och varje annan plats där råmaterial och speciella klyvbara material förvaras eller regelbundet används i mängder som överstiger ett effektivt kilogram.

Bemyndigandet innebär alltså i praktiken att fler kriterier än vad som följer av kärnämneskontrollförordningen kan behöva vara uppfyllda för att den som är kärnämneskontrollskyldig ska kunna ingå i en nationell LOF.

Vad som avses med en nationell LOF framgår av 2 §.

15 c § *Den som är kärnämneskontrollskyldig och som ingår i en nationell LOF ska till den myndighet som regeringen bestämmer lämna de uppgifter, handlingar och rapporter som enligt Euratoms kärnämneskontrollförordning annars skulle ha lämnats till kommissionen.*

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från kravet i första stycket att lämna uppgifter, handlingar och rapporter enligt Euratoms kärnämneskontrollförordning.

I paragrafen, som är ny, ges den som är kärnämneskontrollskyldig och som ingår i en nationell LOF en skyldighet att ge in uppgifter, handlingar och rapporter enligt kärnämneskontrollförordningen som annars skulle ha lämnats till kommissionen till den myndighet som regeringen bestämmer, och en möjlighet för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om undantag från det kravet. Övervägandena finns i avsnitt 5.5.

I *första* stycket införs en skyldighet för en kärnämneskontrollskyldig att till den ansvariga myndigheten lämna de uppgifter, handlingar och rapporter som skulle ha lämnats till kommissionen om den kärnämneskontrollskyldiga inte hade ingått i en nationell LOF.

Paragrafen innebär att den som är kärnämneskontrollskyldig som utgångspunkt bland annat ska redovisa sin grundläggande tekniska beskrivning av anläggningen (artikel 3), betydande ändringar av den tekniska beskrivningen (artikel 5), ramprogram och förändringar av ram-

programmet och verksamhetsprogram (artikel 7), bokföringsrapporter (artiklarna 9 och 12) och inventarieförändringar (artikel 14) till den ansvariga myndigheten i stället för till kommissionen.

I *andra stycket* ges en möjlighet att anpassa skyldigheten enligt första stycket. Huvudregeln är att den som är kärnämneskontrollskyldig och som ingår i en nationell LOF ska lämna de uppgifter, handlingar och rapporter som krävs enligt kärnämneskontrollförordningen till den ansvariga myndigheten. En medlemsstat där materialet förvaras och kommissionen kan enligt artikel 2.29 komma överens om kriterier för en nationell LOF. Om kriterierna medger anpassning av vilka uppgifter, handlingar och rapporter som behöver redovisas, ska det vara möjligt att anpassa redovisningsskyldigheten. Bemyndigandet ger alltså en möjlighet att anpassa de redovisningskrav som den kärnämneskontrollskyldiga har gentemot myndigheten genom föreskrifter. Sådana föreskrifter kan innehålla undantag eller innebära att beslut om undantag får fattas i det enskilda fallet.

Tillsyn

16 § *Den myndighet som regeringen bestämmer har tillsyn över att Euratoms kärnämneskontrollförordning,* denna lag och villkor eller föreskrifter som *har* meddelats med stöd av lagen *följs* samt *övervakar* och *kontrollerar* slutförvar.

I paragrafen framgår vad tillsynen omfattar och att det är regeringen som bestämmer vilken myndighet som ska utöva tillsyn. Övervägandena finns i avsnitt 5.6.

Det görs ett tillägg om att tillsynen även ska omfatta att kärnämneskontrollförordningen följs.

Övriga ändringar är endast språkliga och redaktionella.

17 § Den som bedriver eller har tillstånd att bedriva en kärnteknisk verksamhet, den som är anmälningsskyldig enligt 7 a–7 c §§, den som tar befattning med utrustning som omfattas av anmälningsskyldighet enligt 7 c § *och den som är kärnämneskontrollskyldig ska* på begäran av tillsynsmyndigheten

1. lämna de upplysningar och tillhandahålla de handlingar som *myndigheten behöver* för tillsynen, och
2. ge myndigheten tillträde till *en* anläggning eller plats där verksamhet *bedrivs* för undersökningar och provtagningar, i den omfattning som behövs för tillsynen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att en skyldighet enligt första stycket även ska gälla gentemot den som utsetts som övervakare av att de förpliktelser uppfylls som följer av Sveriges överenskommelser i syfte att förhindra spridning av kärnvapen.

Polismyndigheten *ska på begäran av tillsynsmyndigheten* lämna det biträde som behövs för tillsynen.

I paragrafen regleras vilka skyldigheter den som omfattas av lagen har gentemot tillsynsmyndigheten. Överväganden finns i avsnitt 5.6.

I *första stycket* läggs det till att den som är kärnämneskontrollskyldig ska lämna tillsynsmyndigheten de upplysningar och handlingar som behövs för tillsynen och att myndigheten ska få tillträde till anläggning eller plats där verksamheten bedrivs för undersökningar och provtagningar i den omfattning som behövs för tillsynen. Av 2 § 10 framgår vad som avses med kärnämneskontrollskyldig. Tillägget innebär att tillsynsmyn-

dighetens befogenheter utvidgas till verksamhetsutövare som har skyldigheter enligt kärnämneskontrollförordningen utan att vara tillståndshavare enligt lagen.

I *tredje stycket* förtydligas att Polismyndighetens biträde ska lämnas efter begäran av tillsynsmyndigheten.

Övriga ändringar är endast språkliga och redaktionella.

18 § Tillsynsmyndigheten får besluta *de förelägganden mot tillståndshavaren eller den som är kärnämneskontrollskyldig* som behövs för att *Euratoms kärnämneskontrollförordning,* denna lag eller föreskrifter eller villkor som har meddelats med stöd av lagen *ska* följas.

Tillsynsmyndigheten får även besluta om verkställandet av sanktioner enligt artikel 83.1 i fördraget den 25 mars 1957 om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen.

Om någon inte vidtar en åtgärd som *ska vidtas* enligt *Euratoms kärnämneskontrollförordning,* denna lag*,* föreskrifter eller villkor som har meddelats med stöd av lagen eller *ett* föreläggande av *tillsynsmyndigheten*, får myndigheten vidta åtgärden på *den åtgärdsskyldiges* bekostnad.

I paragrafen framgår vilka åtgärder som en tillsynsmyndighet kan vidta inom ramen för tillsynen. Övervägandena finns i avsnitt 5.6.

I *första* och *tredje styckena* läggs det till att tillsynsmyndighetens befogenhet att vidta åtgärder enligt paragrafen även gäller mot den som är kärnämneskontrollskyldig och som inte uppfyller sina skyldigheter enligt kärnämneskontrollförordningen.

Övriga ändringar är endast språkliga och redaktionella. Att den uttryckliga möjligheten att meddela förbud tas bort, innebär ingen ändring i sak, eftersom ett föreläggande även kan omfatta ett förbud mot att vidta en viss åtgärd.

8.2 Förslaget till lag om ändring i strålskyddslagen (2018:396)

3 kap. Grundläggande bestämmelser om skydd mot joniserande strålning

Försiktighet och kompetens

10 a § *Den som bedriver en verksamhet med joniserande strålning eller verksamhet i en omgivning med joniserande strålning, eller som sysselsätter någon för att utföra arbete i en sådan verksamhet, ska se till att det utförs bedömningar av om de tekniska anordningar och den utrustning för mätning eller strålskydd som används i verksamheten överensstämmer med de strålskyddskrav som följer av denna lag och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.*

I paragrafen, som är ny, anges verksamhetsutövarens ansvar att se till att det utförs bedömningar av överensstämmelse av tekniska anordningar och utrustning för mätning eller strålskydd. Övervägandena finns i avsnitt 4.1.

Åtgärderna kan vidtas i verksamhetsutövarens egen regi eller genom att verksamhetsutövaren anlitar någon annan att vidta åtgärderna. Det slutliga ansvaret för att nödvändiga åtgärder vidtas ligger dock alltid på verksamhetsutövaren.

Med en teknisk anordning avses i detta sammanhang en anordning som kan alstra joniserande strålning eller som innehåller ett radioaktivt ämne.

Med bedömning av överenstämmelse avses den process där det visas om specificerade krav på tekniska anordningar och utrustning för mätning eller strålskydd som följer av denna lag och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen uppfylls. Vilka krav på bedömning av överensstämmelse som är aktuella framgår av föreskrifter som meddelas med stöd av 8 kap. 14 § 2.

Åtgärder som kan bli aktuella i processen är, enskilt eller i kombination, analys, kalibrering, besiktning, certifiering, provning, kontroll och verifiering. Det kan till exempel gälla leveranskontroll av en ny strålkälla eller en teknisk anordning i vilken ingrepp har gjorts innan den börjar användas i verksamheten. Det kan även gälla sådana funktions- och prestandakontroller av tekniska anordningar eller mät- eller övervakningsutrustningar som behöver utföras i den omfattning och med de tidsintervall som krävs för att säkerställa funktion och strålskydd.

7 kap. Tekniska anordningar som kan alstra icke-joniserande strålning

Försiktighet och kompetens

1 a § *Den som bedriver en verksamhet eller sysselsätter någon med att utföra arbete där det används en teknisk anordning som kan alstra icke-joniserande strålning ska se till att det utförs bedömningar av om de tekniska anordningar och den utrustning för mätning eller strålskydd som används i verksamheten överensstämmer med de strålskyddskrav som följer av denna lag och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.*

I paragrafen, som är ny, anges verksamhetsutövarens ansvar att se till att det utförs bedömningar av överensstämmelse. Övervägandena finns i avsnitt 4.1.

Åtgärderna kan vidtas i verksamhetsutövarens egen regi eller genom att verksamhetsutövaren anlitar någon annan att vidta åtgärderna. Det slutliga ansvaret för att nödvändiga åtgärder vidtas ligger dock alltid på verksamhetsutövaren.

Med en teknisk anordning avses i detta sammanhang en anordning som kan alstra icke-joniserande strålning.

Med bedömning av överenstämmelse avses den process där det visas om specificerade krav på tekniska anordningar och utrustning för mätning eller strålskydd som följer av denna lag och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen uppfylls. Vilka krav på bedömning av överensstämmelse som är aktuella framgår av föreskrifter som meddelas med stöd av 8 kap. 14 § 2.

Åtgärder som kan bli aktuella i processen är, enskilt eller i kombination, analys, kalibrering, besiktning, certifiering, provning, kontroll och verifiering. Det kan till exempel gälla leveranskontroll av en ny teknisk anordning eller en teknisk anordning i vilken ingrepp har gjorts innan den börjar användas i verksamheten. Det kan även gälla sådana funktions- och prestandakontroller av tekniska anordningar eller mät- eller övervaknings-

utrustningar som behöver utföras i den omfattning och med de tidsintervall som krävs för att säkerställa funktion och strålskydd.

8 kap. Tillsyn

Föreskrifter

14 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter som har betydelse från strålskyddssynpunkt om

1. mät- och skyddsutrustningar,
2. *sådana bedömningar av överensstämmelse som avses i 3 kap. 10 a § och 7 kap. 1 a §, och*
3. *vilka krav en fysisk person eller ett organ för bedömning av överensstämmelse ska uppfylla när det krävs en sådan person eller ett sådant organ enligt föreskrifter som avses i 2.*

Paragrafen innehåller bemyndiganden för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om mät- och skyddsutrustningar och åtgärder för bedömning av överenstämmelse. Övervägandena finns i avsnitt 4.1 och 4.3.

Bemyndigandet i *andra punkten* ändras så att föreskrifter får meddelas om skyldigheten att utföra bedömning av överensstämmelse. I författningskommentaren till 3 kap. 10 a § och 7 kap. 1 a § förklaras vad som avses med bedömning av överensstämmelse. Punkten kan även avse föreskrifter om sådana åtgärder för bedömning av överensstämmelse som krävs för individuell dosövervakning och som ska utföras av en godkänd persondosimetritjänst.

Enligt den nya *tredje punkten* får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om de specifika krav som organ för bedömning av överensstämmelse måste uppfylla för att få genomföra bedömning av överensstämmelse i verksamheter med strålning. Detta kan vara såväl kompletterande som helt nya krav i förhållande till de allmänna föreskrifter som meddelas av Swedac eller av andra nationella ackrediteringsorgan inom EU. De allmänna föreskrifter som nationella ackrediteringsorgan meddelar bygger på harmoniserade standarder.

De sektorsspecifika föreskrifterna kan avse krav på oberoende ställning, kompetens och resurser som ett organ måste uppfylla för att vara ackrediterat. Krav på oberoende ställning hos ackrediterade organ kan avse förhållandet till den berörda verksamhetsutövaren och till de leverantörer, tillverkare och andra uppdragstagare som denne anlitar. Krav på kompetens kan avse den specifika kunskap som behövs för att utföra en viss uppgift. Föreskrifterna kan också avse de krav på ekonomiska, administrativa och tekniska resurser och krav på personal som det ackrediterade organet behöver för uppgifterna i fråga.

Tredje punkten omfattar även föreskrifter om de krav en fysisk eller juridisk person som tillhandahåller persondosimetritjänster måste uppfylla för att få genomföra bedömningar av överensstämmelse i en verksamhet med joniserande strålning. Föreskrifterna kan t.ex. handla om krav på att en persondosimetritjänst ska vara godkänd av behörig myndighet. Sådana föreskrifter kan också, på liknande sätt som för ackrediterade organ, avse

krav på administrativa och tekniska resurser och krav på personal som en persondosimetritjänst måste uppfylla för att bli godkänd.

Sammanfattning av promemorian En ny och tydligare reglering av bedömning av överensstämmelse med krav för verksamheter med joniserande strålning

I denna promemoria lämnas förslag i syfte att skapa en ny och tydligare reglering av provning, kalibrering, kontroll, certifiering, kvalificering, besiktning och verifiering (bedömning av överensstämmelse) för verksamheter med joniserande strålning. Förslagen innebär ändringar i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet, förordningen (1984:14) om kärnteknisk verksamhet, strålskyddslagen (2018:396) och strålskyddsförordningen (2018:506).

Det föreslås att grundläggande krav på bedömning av överensstämmelse ska förtydligas. Det föreslås också att Strålsäkerhetsmyndigheten ska få meddela föreskrifter om krav som ackrediterade organ ska uppfylla för att få utföra bedömning av överensstämmelse. Dessutom föreslås att persondosimetritjänster ska godkännas av Strålsäkerhetsmyndigheten samt ett förtydligat mandat för regeringen och Strålsäkerhetsmyndigheten att meddela föreskrifter om sådana tjänster.

Promemorians lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet

dels att nuvarande 9 § ska betecknas 10 e §,

dels att den nya 10 e § och 15 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 10 d §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	10 d § *Den som har tillstånd till kärnteknisk verksamhet ska se till att anläggningar och anordningar för kärnteknisk verksamhet genomgår bedömning av överensstämmelse med de säkerhetskrav som följer av denna lag, i den utsträckning som behövs.*
9 § *I fråga om anordningar för kärnteknisk verksamhet som är av betydelse från säkerhetssynpunkt får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om provning, kontroll eller besiktning.*	*10 e §* *Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om* *1. bedömning av överensstämmelse av anläggningar och anordningar för kärnteknisk verksamhet, och* *2. vilka krav ett ackrediterat organ ska uppfylla för att få genomföra bedömning av överensstämmelse.*
15 §	
Ett tillstånd att bedriva kärnteknisk verksamhet *kan* återkallas av den som har meddelat tillståndet om	Ett tillstånd att bedriva kärnteknisk verksamhet *får* återkallas av den som har meddelat tillståndet, om
1. villkor *eller föreskrifter* som *uppställts* med stöd av 8 *eller 9 § i något väsentligt avseende* inte *iakttas*,	1. villkor som *har beslutats* med stöd av 8 § inte *uppfylls och avvikelsen är av väsentlig betydelse från säkerhetssynpunkt*,
2. *vad som föreskrivs* i 11 *eller* 12 § inte *iakttas* och det *föreligger* synnerliga skäl från säkerhetssynpunkt,	2. *skyldigheter som anges* i 11 *och* 12 §§ inte *uppfylls* och det *finns* synnerliga skäl från säkerhetssynpunkt,
3. det i annat fall finns synnerliga skäl från säkerhetssynpunkt, eller	

4. de skyldigheter som avses i 13 § *i väsentlig mån åsidosätts*.	4. de skyldigheter som avses i *10 d eller* 13 *§ inte uppfylls och avvikelsen är av väsentlig betydelse från säkerhetssynpunkt*.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2026.

Förslag till lag om ändring i strålskyddslagen (2018:396)

Härigenom föreskrivs i fråga om strålskyddslagen (2018:396)

dels att 8 kap. 14 § ska upphöra att gälla,

dels att 3 kap. 10 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 1 kap. 12 § och 3 kap. 18 §, av följande lydelse,

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	1 kap.
	12 §
	Med persondosimetritjänst avses i denna lag en fysisk eller juridisk person som kalibrerar, avläser eller tolkar anordningar för individuell dosövervakning, bedömer stråldoser eller mäter radioaktivitet i människokroppen eller i biologiska prover.
	3 kap.
	10 §
Den som bedriver en verksamhet med joniserande strålning eller verksamhet i en omgivning med joniserande strålning eller som sysselsätter någon för att utföra arbete i en sådan verksamhet ska i den utsträckning som behövs från strålskyddssynpunkt och med hänsyn till verksamhetens eller arbetets art och andra förhållanden	
1. kontrollera och upprätthålla strålskyddet på de platser där strålning kan förekomma,	
2. underhålla de tekniska anordningar och den utrustning för mätning eller strålskydd som används i verksamheten,	
3. vidta de åtgärder och försiktighetsmått i övrigt som behövs för att hindra eller motverka skada på människors hälsa eller miljön, *och*	3. vidta de åtgärder och försiktighetsmått i övrigt som behövs för att hindra eller motverka skada på människors hälsa eller miljön,
4. se till att alla som arbetar i verksamheten och kan komma att exponeras för joniserande strålning har	
a) god kännedom om de förhållanden, villkor och föreskrifter som verksamheten bedrivs under,	
b) kunskap om de risker som kan vara förenade med verksamheten, och	
c) den kompetens som behövs för att strålskyddet ska fungera tillfredsställande.	c) den kompetens som behövs för att strålskyddet ska fungera tillfredsställande, *och*
	5. se till att de anläggningar, tekniska anordningar och den utrustning för mätning eller strålskydd som används i verksamheten genomgår bedömning av överensstämmelse.

18 §
Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter som har betydelse från strålskyddssynpunkt om
1. mät- och skyddsutrustningar,
2. bedömning av överensstämmelse, och
3. vilka krav ett ackrediterat organ eller en persondosimetritjänst ska uppfylla för att få genomföra bedömning av överenstämmelse.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2026.

Förteckning över remissinstanserna

Efter remiss har yttranden kommit in från Forsmarks Kraftgrupp AB, Kungliga tekniska högskolan, Lokala säkerhetsnämnden vid Oskarshamns kärnkraftverk, Lokala säkerhetsnämnden vid Ringhals kärnkraftverk, Ringhals AB, Statens energimyndighet, Strålsäkerhetsmyndigheten, Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll, Swedish Qualification Centre, Uniper Sverige AB och Vattenfall AB. Yttrandet från Uniper Sverige AB omfattar även synpunkter från Sydkraft Nuclear Power AB, Barsebäck Kraft AB, OKG Aktiebolag och Westinghouse Electric Sweden AB.

Därutöver har ett yttrande inkommit från AB SVAFO.

Följande remissinstanser har inte svarat eller angett att de avstår från att lämna några synpunkter: Blykalla AB, Chalmers tekniska högskola, Cyclife Sweden, E.ON Sverige AB, Energiforsk, Energiföretagen Sverige – Swedenergy – AB, Fortum Sverige AB, GE Hitachi Nuclear Energy, Kärnfull Next AB, Lokala säkerhetsnämnden vid Forsmark kärnkraftverk, Nationell samordnare för utbyggnad av kärnkraft (KN 2024:01), Nordic Nuclear Energy AB, Riksrevisionen Rolls-Royce SMR, Studsvik Nuclear AB, Svensk Näringsliv och Westinghouse Electric Sweden AB.

Europeiska unionens
officiella tidning

SV
L-serien

2025/974

16.6.2025

KOMMISSIONENS FÖRORDNING (Euratom) 2025/974
av den 26 maj 2025
om genomförandet av Euratoms kärnämneskontroll

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Kommissionens förordning (Euratom) 2025/974 om genomförandet av Euratoms kärnämneskontroll		1
Kapitel I	Tillämpningsområde och definitioner	4
Kapitel II	Grundläggande teknisk beskrivning och särskilda kontrollbestämmelser	7
Kapitel III	Bokföring av kärnämne	11
Kapitel IV	Överföringar mellan stater	16
Kapitel V	Särskilda bestämmelser	18
Kapitel VI	Tillämpning av särskilda bestämmelser inom kärnvapenmedlemsstaternas territorier	22
Kapitel VII	Slutbestämmelser	22
BILAGA I	FRÅGEFORMULÄR FÖR REDOVISNING AV DEN GRUNDLÄGGANDE TEKNISKA BESKRIVNINGEN AV ANLÄGGNINGARNA	24
BILAGA I-A	REAKTORER FÖR KRAFTPRODUKTION OCH FORSKNING	25
BILAGA I-B	KRITISKA OCH UNDERKRITISKA ANLÄGGNINGAR	30
BILAGA I-C	KONVERTERINGS- OCH BRÄNSLEFRAMSTÄLLNINGSANLÄGGNINGAR	34
BILAGA I-D	UPPARBETNINGSANLÄGGNINGAR	39
BILAGA I-E	ANLÄGGNINGAR FÖR ISOTOPANRIKNING	44
BILAGA I-F	ANLÄGGNINGAR FÖR FORSKNING OCH UTVECKLING (FoU)	48
BILAGA I-G	LAGRINGSANLÄGGNINGAR	52
BILAGA I-H	ANLÄGGNINGAR FÖR BEARBETNING, LAGRING OCH SLUTFÖRVARING AV AVFALL	56
BILAGA I-J	ANLÄGGNINGAR FÖR INKAPSLING AV ANVÄNT BRÄNSLE	60
BILAGA I-K	GEOLOGISKA SLUTFÖRVAR	64
BILAGA I-L	LOKALER PÅ ANNAN PLATS (LOF)	68
BILAGA I-M	NATIONELLA LOKALER PÅ ANNAN PLATS (NATIONELL LOF)	70
BILAGA I-N	ANLÄGGNINGAR SOM ÄR KANDIDATER TILL MEDLEMSKAP I CATCH-ALL-MATERIALBALANSOMRÅDET (CAM)	71
BILAGA I-P	ANDRA ANLÄGGNINGAR SOM ANVÄNDER KÄRNÄMNE I MÄNGDER ÖVER ETT EFFEKTIVT KILOGRAM	73
BILAGA I-Q	ANLÄGGNINGAR FÖR MALMER	76
BILAGA II	ALLMÄN BESKRIVNING AV OMRÅDET	77
BILAGA III	RAPPORT OM INVENTARIEFÖRÄNDRINGAR (ICR)	79
BILAGA IV	MATERIALBALANSRAPPORT (MBR)	91
BILAGA V	FÖRTECKNING ÖVER FYSISKT INVENTARIUM (PIL)	97
BILAGA VI	FÖRANMÄLAN OM EXPORT ELLER AVSÄNDNING AV KÄRNÄMNE	101
BILAGA VII	FÖRANMÄLAN OM IMPORT ELLER MOTTAGANDE AV KÄRNÄMNE	105
BILAGA VIII	RAPPORT OM EXPORT ELLER AVSÄNDNING AV MALMER	109
BILAGA IX	BEGÄRAN OM ETT UNDANTAG ENLIGT ARTIKEL 22	111
BILAGA X	PRELIMINÄR INVENTARIEFÖRTECKNING (LII)	114
BILAGA XI	RAMPROGRAM FÖR VERKSAMHETER	117
BILAGA XII	FÖRANMÄLAN OM VIDAREBEHANDLING AV AVFALL	118
BILAGA XIII	ÅRSRAPPORT OM EXPORT ELLER AVSÄNDNING AV KONDITIONERAT AVFALL	121

BILAGA XIV ÅRSRAPPORT OM IMPORT ELLER MOTTAGANDE AV KONDITIONERAT AVFALL 123

BILAGA XV ÅRSRAPPORT OM FÖRÄNDRINGAR I FRÅGA OM PLATS FÖR KONDITIONERAT AVFALL 125

BILAGA XVI BEGÄRAN OM GODKÄNNANDE FÖR BYTE AV KONTROLLÅTAGANDEN RÖRANDE KÄRNÄMNE 128

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen, särskilt artiklarna 77, 78, 79 och 81,

med beaktande av rådets godkännande ([1]), och

av följande skäl:

(1) I kommissionens förordning (Euratom) nr 302/2005 ([2]) definieras arten och omfattningen av de krav som avses i artiklarna 78 och 79 i fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen (*fördraget*).

(2) Med tanke på de allt större mängder kärnämne som produceras, används, transporteras, materialåtervinns och avses slutförvaras i gemenskapen, och med tanke på utvecklingen av handeln med dessa material, är det viktigt att säkerställa att kärnämneskontrollen är effektiv och ändamålsenlig. Arten och omfattningen av de krav som avses i artikel 79 i fördraget och som anges i förordning (Euratom) nr 302/2005 bör därför aktualiseras mot bakgrund av utvecklingen, särskilt inom kärn- och informationsteknik.

(3) Belgien, Bulgarien, Tjeckien, Danmark, Tyskland, Estland, Irland, Grekland, Spanien, Kroatien, Italien, Cypern, Lettland, Litauen, Luxemburg, Ungern, Malta, Nederländerna, Österrike, Polen, Portugal, Rumänien, Slovenien, Slovakien, Finland, Sverige och gemenskapen har ingått avtal 78/164/Euratom ([3]) med Internationella atomenergiorganet rörande tillämpningen av artikel III.1 och III.4 i fördraget om förhindrande av spridning av kärnvapen. Avtal 78/164/Euratom trädde i kraft den 21 februari 1977. Det kompletterades senare av tilläggsprotokoll 1999/188/Euratom ([4]), som trädde i kraft den 30 april 2004.

(4) Avtal 78/164/Euratom innehåller ett särskilt åtagande av gemenskapen vad gäller genomförandet av kärnämneskontroll för råmaterial och speciellt klyvbart material inom territorier tillhörande de stater som inte har egna kärnvapen och som är parter i fördraget om förhindrande av spridning av kärnvapen.

(5) De förfaranden som föreskrivs genom avtal 78/164/Euratom är resultatet av mycket omfattande internationella förhandlingar med Internationella atomenergiorganet om tillämpningen av artikel III.1 och III.4 i fördraget om förhindrande av spridning av kärnvapen. Atomenergiorganets styrelse har godkänt förfarandena.

([1]) Rådets beslut (Euratom) 2025/492 av den 18 februari 2025 om godkännande av en kommissionsförordning avseende genomförandet av Euratoms kärnämneskontroll (EUT L, 2025/492, 14.3.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2025/492/oj).

([2]) Kommissionens förordning (Euratom) nr 302/2005 av den 8 februari 2005 om genomförandet av Euratoms kärnämneskontroll (EUT L 54, 28.2.2005, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2005/302/oj).

([3]) Avtal 78/164/Euratom mellan Belgien, Danmark, Italien, Irland , Nederländerna, Luxemburg, Västtyskland, Europeiska atomenergigemenskapen och Internationella atomenergiorganet om genomförande av artiklarna III.1 och III.4 i Fördraget om förhindrande av spridning av kärnvapen (EGT L 51, 22.2.1978, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1978/164/oj).

([4]) Tilläggsprotokoll 1999/188/Euratom till avtalet mellan Konungariket Belgien, Konungariket Danmark, Republiken Finland, Republiken Grekland, Irland, Republiken Italien, Storhertigdömet Luxemburg, Konungariket Nederländerna, Republiken Portugal, Konungariket Spanien, Konungariket Sverige, Förbundsrepubliken Tyskland, Republiken Österrike, Europeiska Atomenergigemenskapen och IAEA rörande tillämpningen av artikel III.1 och III.4 i fördraget om förhindrande av spridning av kärnvapen (EGT L 67, 13.3.1999, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/prot/1999/188/oj).

(6) Gemenskapen, Frankrike och Internationella atomenergiorganet är parter i ett avtal om kärnämneskontroller i Frankrike ([5]). Detta avtal trädde i kraft den 12 september 1981. Det kompletterades av ett tilläggsprotokoll ([6]) som trädde i kraft den 30 april 2004.

(7) Inom Frankrikes territorium kan några anläggningar eller delar av anläggningar liksom vissa material ingå i produktionsförloppet för försvarets behov. Därför bör särskilda förfaranden för kärnämneskontroller som tar hänsyn till dessa omständigheter tillämpas.

(8) Avtal om samarbete på kärnenergiområdet är samarbetsavtal om fredlig användning av kärnenergi som ingåtts mellan gemenskapen och tredjeländer. De syftar till att underlätta kärnteknisk handel, forskning och utveckling eller annan samarbetsverksamhet av ömsesidigt intresse för parterna i samband med fredlig användning av kärnenergi, samtidigt som de är förenliga med gemenskapens åtaganden och politik. Enligt artikel 77 b i fördraget bör kommissionen förvissa sig om att bestämmelserna om försörjning och alla särskilda kontrollåtaganden som gemenskapen har enligt ett sådant avtal fullgörs inom medlemsstaternas territorier. Denna förordning behandlar särskilda aspekter som rör rapporteringen av kärnämne i enlighet med vad som anges i vissa kärntekniska samarbetsavtal men omfattar inte andra produkter än kärnämne.

(9) För att säkerställa att kärnämneskontrollen är ändamålsenlig är det viktigt att införliva dem i ett tidigt skede i planeringen och utformningen av nya anläggningar samt vid större ändringar och avveckling av befintliga anläggningar.

(10) För att säkerställa att kärnämneskontrollen är effektiv bör arten och omfattningen av kraven för rapportering av kärnämne och redovisning av anläggningarnas grundläggande tekniska beskrivning beakta kärnämnets och anläggningens lämplighet att användas för icke-fredliga ändamål, utan att det påverkar något särskilt kontrollåtagande som gemenskapen har enligt ett avtal som ingåtts med ett tredjeland eller en internationell organisation.

(11) I meddelandet till kommissionens av den 30 juni 2022, *European Commission digital strategy – Next generation digital Commission* ([7]) betonas vikten av att strukturera kommissionens och medlemsstaternas tillgång till och utbyte av data. Som en del av den strategin strävar kommissionen efter att möjliggöra gränsöverskridande digital interaktion, interoperabilitet och digital modernisering av de offentliga förvaltningarna. Mot denna bakgrund och för att öka effektiviteten hos kärnämneskontrollen bör rapporter och redovisningar lämnas in elektroniskt.

(12) Denna förordning bör föreskriva ett mer graderat tillvägagångssätt och därmed en minskad börda för verksamhetsutövarna. I förekommande fall ingår olika bestämmelser i hela denna förordning, vilka står i proportion till det strategiska värdet av kärnämne och tillhörande anläggningar och verksamheter.

(13) Bestämmelserna om säkerhetsbestämmelser i kommissionens beslut (EU, Euratom) 2015/443 ([8]) och i kommissionens beslut (EU, Euratom) 2015/444 ([9]) bör tillämpas på information som erhållits enligt denna förordning utan att det påverkar tillämpningen av förordning (Euratom) nr 3 av den 31 juli 1958 ([10]).

(14) Kommissionen bör göra sitt yttersta för att skydda kommersiella, tekniska och industriella hemligheter samt annan konfidentiell information som kommer till dess kännedom vid tillämpning av denna förordning.

([5]) Avtal av den 27 juli 1978 mellan Frankrike, kärnämneskontroller i Frankrike (IAEA-informationscirklär INFCIRC/290 från december 1981).

([6]) Tilläggsprotokoll till avtal mellan Frankrike, Europeiska atomenergigemenskapen och Internationella atomenergiorganet om kärnämneskontroller i Frankrike (IAEA-informationscirkulär INFCIRC/290/Add.1 av den 24 februari 2005).

([7]) C(2022) 4388 final.

([8]) Kommissionens beslut (EU, Euratom) 2015/443 av den 13 mars 2015 om säkerhet inom kommissionen (EUT L 72, 17.3.2015, s. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2015/443/oj).

([9]) Kommissionens beslut (EU, Euratom) 2015/444 av den 13 mars 2015 om säkerhet inom kommissionen (EUT L 72, 17.3.2015, s. 53, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2015/444/oj).

([10]) Rådets förordning (Euratom) nr 3 av den 31 juli 1958 om genomförandet av artikel 24 i fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen (EGT 17, 6.10.1958, s. 406, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1958/3(1)/oj).

(15) De inspektioner och annan verksamhet med anknytning till kärnämneskontroll som utförs av kommissionens inspektörer i enlighet med artiklarna 81 och 82 i fördraget bör begränsas till uppnåendet av målen i kapitel VII i fördraget i enlighet med principerna i artikel 84 andra stycket i fördraget.

(16) Kommissionen bör i god tid ge relevant återkoppling om den information som lämnas av verksamhetsutövarna, såsom den anläggningsspecifika förteckningen över väsentlig utrustning och nödvändiga kvarvarande strukturer. Med tanke på att detta i många fall inte bara beror på kommissionen bör kommissionen sträva efter att, i tillämpliga fall, få nödvändig återkoppling från tredje parter och dela den med de berörda verksamhetsutövarna och de berörda medlemsstaterna.

(17) Uppdaterade särskilda kontrollbestämmelser vid relevanta anläggningar är viktiga för genomförandet av kärnämneskontroll. Mot denna bakgrund bör kommissionen fortsätta att anta särskilda kontrollbestämmelser efter nära samråd med de berörda verksamhetsutövarna och de berörda medlemsstaterna, med särskild uppmärksamhet på säkerställande av att de är uppdaterade. I möjligaste mån bör kommissionen sträva efter att särskilda kontrollbestämmelser antas innan anläggningen tas i drift.

(18) Tillämpningen av denna förordning bör utvärderas inom tio år från dess ikraftträdande mot bakgrund av den tekniska utvecklingen inom kärnindustrin och utvecklingen inom informationstekniken. Under särskilda omständigheter kan dock denna förordning behöva revideras före denna utvärdering, t.ex. för att uppfylla eventuella särskilda kontrollåtaganden som gemenskapen åtagit sig enligt ett avtal som ingåtts med ett tredjeland eller en internationell organisation.

(19) Av rättssäkerhetsskäl bör förordning (Euratom) nr 302/2005 upphävas.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

TILLÄMPNINGSOMRÅDE OCH DEFINITIONER

Artikel 1

Tillämpningsområde

Denna förordning ska tillämpas på varje person eller företag som uppför eller driver en anläggning för att framställa, separera, upparbeta, lagra, slutförvara eller på annat sätt använda kärnämne.

Denna förordning ska inte tillämpas på innehavare av slutprodukter såsom legeringar eller keramiska material som används för icke-nukleära ändamål och som innehåller kärnämne som i praktiken inte är möjliga att ta tillvara och inte heller på innehavare av mineral och besläktade bearbetade ämnen, andra än malmer, som används för icke-nukleära ändamål och inte för att erhålla råmaterial.

Artikel 2

Definitioner

Vid tillämpningen av denna förordning avses med:

1. *icke-kärnvapenmedlemsstater*: Belgien, Bulgarien, Tjeckien, Danmark, Tyskland, Estland, Irland, Grekland, Spanien, Kroatien, Italien, Cypern, Lettland, Litauen, Luxemburg, Ungern, Malta, Nederländerna, Österrike, Polen, Portugal, Rumänien, Slovakien, Slovenien, Finland och Sverige,

2. *kärnvapenmedlemsstat*: Frankrike.

3. *tredjeland*: varje stat som inte är medlem av gemenskapen.

4. *kärnämne*: malmer, råmaterial eller speciella klyvbara ämnen i enlighet med definitionen i artikel 197 i fördraget.

5. *malmer*: malmer enligt definitionen i artikel 197.4 i fördraget och enligt Euratom-rådets förordning nr 9 ([11]).

6. *kategorier* (av kärnämne): naturligt uran, utarmat uran, uran anrikat till mindre än 20 % med uran-235 eller uran-233, uran anrikat till minst 20 % med uran-235 eller uran-233, torium, plutonium och varje annat ämne som rådet har specificerat i enlighet med artikel 197 i fördraget.

7. *avfall*: kärnämne i koncentrationer eller former som gör att kärnämne inte kan tillvaratas av praktiska eller ekonomiska skäl, för vilket ingen ytterligare användning planeras och som kan slutförvaras.

8. *förvarat avfall*: avfall som uppstått under bearbetning eller till följd av en olyckshändelse under drift, som uppmäts eller uppskattas på grundval av mätningar och som har överförts till en specifik plats inom materialbalansområdet varifrån det kan återtas men som för närvarande inte anses kunna återvinnas.

9. *konditionerat avfall*: avfall i vilket kärnämne som har uppmätts eller uppskattats på grundval av mätningar har konditionerats på ett sådant sätt (t.ex. genom inneslutning i glas, cement, betong eller bitumen) att det inte lämpar sig för ytterligare nukleär användning.

10. *utsläpp i miljön*: kärnämne som uppmätts eller uppskattats på grundval av mätningar och som oåterkalleligt släppts ut i miljön genom ett planerat utsläpp på ett sådant sätt att det inte lämpar sig för ytterligare användning.

11. *slutförvaring*: placering av avfall, använt bränsle eller annat kärnämne i en anläggning utan avsikt att återta det igen.

12. *använt bränsle*: kärnbränsle som har bestrålats i och permanent avlägsnats från en reaktorhärd. Använt bränsle kan antingen betraktas som en användbar resurs som kan upparbetas eller som kan slutförvaras om ingen ytterligare användning planeras.

13. *artikel*: identifierbar enhet, såsom en bränslepatron eller en bränslestav.

14. *sats*: en mängd av kärnämne som behandlas som en enhet för bokföringsändamål vid en nyckelmätpunkt, och för vilket sammansättningen och mängden definierats genom en enda uppsättning av specifikationer eller mätningar. Kärnämnet kan vara i lös form eller inneslutet i ett antal artiklar.

15. *satsuppgifter*: den sammanlagda vikten för varje kategori av kärnämne och, i fråga om plutonium och uran, den isotopiska sammansättningen i tillämpliga fall. För rapporteringsändamål ska vikten av enskilda artiklar i satsen adderas före avrundningen till närmaste enhet.

16. *effektivt kilogram*: en särskild enhet som används inom ramen för kontroll av kärnämne och som avser följande:

    a) Plutonium: dess vikt i kilogram.

    b) Uran med en anrikning av minst 0,01 (1 %): dess vikt i kilogram, multiplicerad med kvadraten på dess anrikning.

    c) Uran med en anrikning under 0,01 (1 %) och över 0,005 (0,5 %): dess vikt i kilogram multiplicerad med 0,0001.

    och

    d) Utarmat uran med en anrikning av 0,005 (0,5 %) eller mindre, och för torium, dess vikt i kilogram multiplicerad med 0,00005.

17. *materialbalansområde*: ett område som, för att upprätta materialbalansen, är sådant att

    a) mängden kärnämne i varje överföring till eller från varje materialbalansområde kan fastställas,

    och

    b) det fysiska inventariet av kärnämne i varje materialbalansområde kan fastställas, om så behövs, i enlighet med närmare angivna förfaranden.

([11]) Euratom-rådets förordning nr 9 om fastställandet av malmhalterna enligt artikel 197.4 i Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen (EGT 12, 22.2.1960, s. 482, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1960/9(1)/oj).

18. *nyckelmätpunkt*: en plats där kärnämne förekommer i sådan form att det kan mätas för att bestämma materialflödet eller inventariet, vilket inbegriper, men är inte begränsat till, de platser där kärnämne förs in i, lämnar eller lagras i materialbalansområden.

19. *bokfört inventarium* (av ett materialbalansområde): den algebraiska summan av den senaste fysiska inventeringen av materialbalansområdet och av alla inventarieförändringar som har ägt rum sedan den fysiska inventeringen gjordes.

20. *fysiskt inventarium*: summan av alla uppmätta eller härledda skattningar av mängder kärnämne i satser som finns vid en given tidpunkt inom ett materialbalansområde som erhållits genom angivna förfaranden.

21. *oredovisad kärnämnesmängd*: skillnaden mellan det fysiska inventariet och det bokförda inventariet.

22. *avsändare-mottagaredifferens*: skillnaden mellan den mängd kärnämne i en sats som uppmätts vid det mottagande materialbalansområdet och den mängd som det avsändande materialbalansområdet uppgett.

23. *källuppgifter*: de uppgifter som dokumenterats under mätning eller kalibrering eller som används för att härleda empiriska relationer, som identifierar kärnämne och ligger till grund för satsuppgifter, och som inbegriper föreningarnas vikt, omvandlingsfaktorer för att fastställa grundämnets vikt, specifik vikt, grundämneskoncentration, isotopförhållanden, förhållande mellan volym och manometeravläsningar och förhållande mellan framställt plutonium och genererad effekt.

24. *område*: ett geografiskt område som anges av gemenskapen och icke-kärnvapenmedlemsstaten och som omfattar en eller flera anläggningar, inklusive stängda anläggningar, såsom dessa definieras i de relevanta grundläggande tekniska beskrivningarna, enligt följande:

    a) När det gäller en stängd anläggning där råmaterial eller speciella klyvbara material i mängder mindre än ett effektivt kilogram används regelbundet, avses med *område* endast platser med högaktiva celler eller platser där verksamhet med anknytning till konvertering, anrikning, bränsleframställning eller upparbetning bedrevs.

    b) *Område* omfattar också följande: alla installationer som samlokaliserats till anläggningarna för att tillhandahålla eller utnyttja väsentliga tjänster, inbegripet högaktiva celler för bearbetning av bestrålat material som inte innehåller kärnämne, anläggningar för bearbetning, lagring och slutförvaring av avfall och byggnader som kan knytas till verksamheter som anges i bilaga 1 till tilläggsprotokoll 1999/188/Euratom och som identifieras av den berörda staten.

    c) Om det rör sig om en nationell lokal på annan plats (nationell LOF) kan alla inkluderade innehavare av små mängder kärnämne tillsammans utgöra ett område.

25. *högaktiv cell*: en cell eller ett antal med varandra förbundna celler med en total volym om minst 6 m^3, avskärmning som motsvarar minst 0,5 m betong och en densitet om minst 3,2 g/cm^3, som är utrustad för fjärrhantering.

26. *områdesföreträdare*: en person, ett företag eller en enhet som icke-kärnvapenmedlemsstaten har utsett till ansvarig för de deklarationer som avses i artikel 6.1.

27. *anläggning*: från planeringsstadiet fram till dess att den bekräftas vara avvecklad:

    a) en reaktor, en kritisk anläggning, en konverteringsanläggning, en framställningsanläggning, en upparbetningsanläggning, en anläggning för isotopseparation, en särskild anläggning för lagring, en inkapslingsanläggning, ett geologiskt slutförvar, en anläggning för behandling, lagring eller slutförvaring av avfall eller varje annan plats där råmaterial eller speciella klyvbara material förvaras eller regelbundet används i mängder som överstiger ett effektivt kilogram,

    b) alla LOF,

    c) alla platser där malmer utvinns, lagras eller bearbetas i syfte att erhålla råmaterial.

28. *lokaler på annan plats* (LOF): lokaler som inte omfattas av definitionen i punkt 27 a, där råmaterial eller speciella klyvbara material förvaras eller regelbundet används i mängder som motsvarar ett effektivt kilogram eller mindre,

29. *nationella lokaler på annan plats:* en särskild LOF som omfattar innehavare av små mängder kärnämne i enlighet med kriterier som överenskommits mellan den medlemsstat där materialet förvaras och kommissionen.

30. *catch-all-materialbalansområde* (CAM): en särskild LOF som omfattar små mängder kärnämne enligt kriterierna i bilaga I-N.

31. *stängd*: med avseende på en anläggning, att det har verifierats att driften har upphört och att allt kärnämne som omfattas av Euratoms kärnämneskontroll har avlägsnats.

32. *under avveckling*: med avseende på en anläggning, att nedmontering eller tillvaratagande och avlägsnande av kärnämne eller avlägsnande av väsentlig utrustning pågår eller att denna utrustning håller på att göras obrukbar, i syfte att avveckla anläggningen.

33. *avvecklad*: med avseende på en anläggning, att det har verifierats att allt kärnämne som omfattas av Euratoms kärnämneskontroll har avlägsnats och att kvarvarande strukturer och väsentlig utrustning för att använda anläggningen för andra ändamål än slutförvaring av kärnämne som inte längre omfattas av Euratoms kärnämneskontroll har avlägsnats eller gjorts obrukbara så att bearbetning eller användning av kärnämne inte längre är möjlig.

34. *verksamhetsutövare*: varje person eller företag, inbegripet varje organisation, som planerar att uppföra eller som är juridiskt ansvarig för att uppföra eller driva en anläggning.

35. *likvärdighetsprincipen*: att ett särskilt kontrollåtagande för en kvantitet kärnämne får överföras till en annan mängd kärnämne, med förbehåll för likvärdighetskriterier.

36. *likvärdighetskriterier*: särskilda kriterier som ska uppfyllas när det gäller kärnämnets mängd, kategori, isotopsammansättning, fysisk form, kemisk form och materialtillstånd så att likvärdighetsprincipen ska kunna tillämpas.

37. *proportionalitetsprincipen*: att när kärnämne som omfattas av ett särskilt kontrollåtagande blandas eller omvandlas till en viss proportion med kärnämne som inte omfattas av detta, ska produkten, biprodukten, avfallet eller förlusterna från bearbetningen omfattas av det särskilda kontrollåtagandet i samma proportion.

38. *poolbokföring*: en särskild bokföringsmetod där en unik avtalskod (poolkod) används för att redovisa förteckningar över bokförda inventarier och fysiska inventarier till kommissionen i enlighet med artiklarna 14 och 15, även om kärnämnet kan omfattas av olika särskilda kontrollåtaganden.

39. *bokföringspool*: den omfattning i vilken tillämpningen av poolbokföring har godkänts inom ett eller flera materialbalansområden.

KAPITEL II

GRUNDLÄGGANDE TEKNISK BESKRIVNING OCH SÄRSKILDA KONTROLLBESTÄMMELSER

Artikel 3

Redovisning av den grundläggande tekniska beskrivningen

1. Verksamhetsutövare ska för kommissionen redovisa den grundläggande tekniska beskrivningen av sina anläggningar.

För de anläggningar som avses i artikel 2.27 c är bestämmelserna i artiklarna 27 och 28 tillämpliga.

För de anläggningar som avses i artikel 2.29 är bestämmelserna i artikel 37 tillämpliga.

För de nya anläggningar som avses i artikel 2.27 a ska en preliminär redovisning lämnas till kommissionen och den berörda medlemsstaten så snart de viktigaste utformningsalternativen har fastställts så att kontrollåtgärder kan införlivas i ett tidigt skede i planeringsstadiet för anläggningen.

2. När den grundläggande tekniska beskrivningen redovisas för första gången (*den första redovisningen av den grundläggande tekniska beskrivningen*) eller uppdateras ska det relevanta frågeformuläret i bilaga I användas för att fylla i relevant information som är tillämplig på anläggningen.

3. Redovisningen av den grundläggande tekniska beskrivningen ska lämnas in elektroniskt.

4. Kommissionens inspektörer ska översända initiala observationer, inklusive gällande väsentlig utrustning när så är tillämpligt, eller begära inledande ytterligare information inom sex månader från verksamhetsutövarens redovisning av den grundläggande tekniska beskrivningen. På begäran ska ytterligare förklaringar i samband med de uppgifter som lämnas i redovisningen av den grundläggande tekniska beskrivningen lämnas till kommissionen inom 30 dagar, eller inom en annan överenskommen tidsram.

Artikel 4

Tidsfrister för den första redovisningen av den grundläggande tekniska beskrivningen

1. Den fullständiga redovisningen av den grundläggande tekniska beskrivningen för nya anläggningar ska lämnas till kommissionen i enlighet med artikel 3.1 senast 200 dagar innan den första försändelsen av kärnämne beräknas bli mottagen.

2. För de nya anläggningar som avses i artikel 2.27 a ska all tillgänglig information om ägare, verksamhetsutövare, plats, anläggningens ändamål och typ och kapacitet samt information före drift meddelas till kommissionen så snart informationen finns tillgänglig eller inom en annan tidsram som verksamhetsutövaren, medlemsstaten och kommissionen har kommit överens om på grundval av den preliminära redovisning av den grundläggande tekniska beskrivningen som avses i artikel 3.1 fjärde stycket, dock senast vid den första inlämningen av ansökan om tillstånd att påbörja uppförande.

För att underlätta integreringen av kärnämneskontroll i ett tidigt skede av utformningen av anläggningar får typ, form och förväntad produktion samt inventarier av kärnämne liksom ritningar som visar förväntade flöden av och lagringsplatser för kärnämne tillhandahållas till kommissionen som en del av den information som avses i första stycket.

3. Alla verksamhetsutövare vid en anläggning som planerar att använda teknik för kemisk bearbetning av bestrålat material ska , samtidigt som den information som avses i punkt 2, tillhandahålla all ytterligare information som krävs för att kommissionen ska kunna godkänna dessa metoder i enlighet med artikel 78 i fördraget.

4. De uppgifter som krävs enligt punkterna 2 och 3 ska anges i de fält som är avsedda för dem i det relevanta frågeformuläret i bilaga I.

5. Alla verksamhetsutövare vid en anläggning inom territorier tillhörande stater som ansluter sig till Europeiska unionen ska redovisa anläggningens grundläggande tekniska beskrivning till kommissionen inom 30 dagar från denna förordnings ikraftträdande i den staten, eller inom en annan överenskommen tidsram.

Artikel 5

Redovisning av ändringar av den grundläggande tekniska beskrivningen

1. Betydande ändringar av den information som avses i artikel 4.2 och 4.3 ska meddelas till kommissionen och den berörda medlemsstaten närhelst anläggningens anmälda utformning ändras, eller inom en annan överenskommen tidsram.

2. Betydande ändringar av den grundläggande tekniska beskrivningen avseende anläggningens syfte, typ eller utformning, i synnerhet ändringar som påverkar tillfartsvägarna till områden där kärnämne används eller lagras, ska meddelas så snart beslutet om deras genomförande har fattats, och senast 20 dagar innan arbetet med ändringen planeras inledas. Ytterligare krav rörande de ändringar av den grundläggande tekniska beskrivningen som ska förhandsredovisas får specificeras i de särskilda kontrollbestämmelser som avses i artikel 8.

3. Ändringar av den grundläggande tekniska beskrivningen som inte kräver förhandsmeddelande enligt punkt 2 ska redovisas inom 30 dagar från det att ändringen har genomförts.

Avvecklingsplaner och tidsramarna för deras genomförande ska redovisas med hjälp av de därtill avsedda fälten i det relevanta frågeformuläret i bilaga I när någon av dem har antagits eller beslutats om. Eventuella uppdateringar ska redovisas närhelst informationen i frågeformuläret ändras.

4. Ändringar av den grundläggande tekniska beskrivningen till följd av avvecklingsverksamhet ska redovisas månadsvis före utgången av den följande månaden men endast om informationen i det relevanta frågeformuläret i bilaga I har ändrats under månaden.

Artikel 6

Deklaration av en allmän beskrivning av området

1. Varje medlemsstat som är part i tilläggsprotokoll 1999/188/Euratom ska utse en områdesföreträdare för varje område inom sitt territorium som ska lämna en deklaration med en allmän beskrivning av området till kommissionen i enlighet med bilaga II till denna förordning.

Deklarationen av en allmän beskrivning av området ska lämnas inom 120 dagar från den dag då tilläggsprotokoll 1999/188/Euratom träder i kraft i den berörda medlemsstaten. och en uppdatering ska göras senast den 1 april varje år. Deklarationen av en allmän beskrivning av området och uppdateringar av denna ska lämnas in elektroniskt.

Deklarationen av en allmän beskrivning av området ska uppfylla kraven i artikel 2 a iii i tilläggsprotokoll 1999/188/Euratom och vara åtskild från redovisningen av den grundläggande tekniska beskrivningen.

2. Områdesföreträdaren ansvarar för att den relevanta informationen samlas in i rätt tid och att redovisningen av den allmänna beskrivningen av området överlämnas till kommissionen, däremot vilar ansvaret för att beskrivningarna är riktiga och fullständiga på de personer eller företag som uppför eller driver anläggningen, och ansvaret för de byggnader inom ett område i vilka det inte finns något kärnämne vilar på den berörda medlemsstaten.

3. På begäran ska ytterligare uppgifter eller förklaringar i samband med de uppgifter som lämnas i redovisningen av en allmän beskrivning av området lämnas till kommissionen inom 15 dagar.

Artikel 7

Verksamhetsprogram

1. För att kommissionen ska kunna planera sin kärnämneskontroll ska verksamhetsutövarna på elektronisk väg meddela kommissionen följande uppgifter:

a) Ett ramprogram för verksamheter på grundval av bilaga XI, i vilket särskilt preliminära datum för genomförandet av en fysisk inventering ska anges.

b) Minst 40 dagar innan en fysisk inventering påbörjas: programmet för det arbetet.

För anläggningar som avses i artikel 2.27 b ska minst de preliminära datumen för genomförandet av en fysisk inventering anges.

Förändringar som påverkar ramprogrammet för verksamheter och särskilt fysiska inventeringar ska utan dröjsmål meddelas till kommissionen.

2. Om inte annat anges i de särskilda kontrollbestämmelser som avses i artikel 8 ska verksamhetsprogrammet meddelas årligen, senast den 15 november året innan.

Artikel 8

Särskilda kontrollbestämmelser

1. Kommissionen antar, på grundval av redovisningen av den grundläggande tekniska beskrivningen, särskilda kontrollbestämmelser med avseende på de uppgifter som anges i punkt 2.

Dessa särskilda kontrollbestämmelser får ses över på begäran av den berörda medlemsstaten.

För de anläggningar som avses i artikel 2.27 a ska de särskilda kontrollbestämmelserna upprättas genom ett beslut av kommissionen riktat till den berörda verksamhetsutövaren, med beaktande av operativa och tekniska begränsningar och efter nära samråd med den berörda verksamhetsutövaren samt den relevanta medlemsstaten.

För de anläggningar som avses i artikel 2.27 b får ett enda kommissionsbeslut, som riktar sig till flera eller alla av de verksamhetsutövare som berörs, upprättas i vilket de särskilda kontrollbestämmelserna anges. Dessa särskilda kontrollbestämmelser ska fastställas efter nära samråd med de berörda verksamhetsutövarna och den berörda medlemsstaten.

Den verksamhetsutövare till vilken ett beslut av kommissionen är riktat ska delges detta, och en kopia av delgivningen ska sändas till den berörda medlemsstaten.

2. För de anläggningar som avses i artikel 2.27 a ska de särskilda kontrollbestämmelserna omfatta följande:

a) Materialbalansområden och urvalet av nyckelmätpunkter för bestämning av flödet och lager av kärnämne.

b) De ändringar av den grundläggande tekniska beskrivningen som kräver förhandsmeddelande.

c) Förfaranden för att föra dokumentation över kärnämne för varje materialbalansområde samt för upprättande av rapporter.

d) Frekvensen och förfarandena för genomförande av fysiska inventeringar för bokföringsändamål som en del av åtgärderna för kärnämneskontroll.

e) Åtgärder för inneslutning och övervakning enligt överenskommelse med den berörda verksamhetsutövaren.

f) Provtagning som genomförs av verksamhetsutövaren endast i kärnämneskontrollsyfte.

g) En förteckning över väsentlig utrustning för anläggningen.

För de anläggningar som avses i artikel 2.27 b får de särskilda kontrollbestämmelserna begränsas till leden a, c och d i första stycket i denna punkt.

3. I de särskilda kontrollbestämmelserna får även följande anges:

a) Innehållet i de efterföljande meddelanden som krävs enligt artikel 7 eller 16.

b) Villkoren enligt vilka bestämmelserna i denna förordning tillämpas, särskilt de villkor enligt vilka avsändningar och mottaganden av kärnämne kräver förhandsanmälan.

c) Andra överenskomna åtgärder för kärnämneskontroll som anses nödvändiga för att säkerställa att kärnämne inte används för andra ändamål än de avsedda, i enlighet med arrangemangen med berörd verksamhetsutövare.

4. Kommissionen ska till de berörda verksamhetsutövarna återbetala kostnaderna för särskilda tjänster som anges i de särskilda kontrollbestämmelserna, eller som tillhandahålls till följd av en särskild begäran av kommissionen eller av dess inspektörer, uteslutande på grundval av ett avtal i vilket dessa kostnader anges jämte villkoren för deras återbetalning. Kostnaden för arbeten som utförs av verksamhetsutövaren innan avtalet undertecknas ska inte återbetalas. Återbetalningen ska begränsas till det belopp som är nödvändigt för att balansera verksamhetsutövarens kostnader för de särskilda tjänsterna och får inte resultera i någon vinst. Det förfarande som ska följas när verksamhetsutövaren begär ersättning för kostnaderna i samband med inspektionerna ska beskrivas i de riktlinjer som avses i artikel 42.

KAPITEL III

BOKFÖRING AV KÄRNÄMNE

Artikel 9

Bokföringssystem

1. Från och med den tidpunkt då verksamhetsutövarna innehar kärnämne ska de upprätthålla ett system för bokföring och kontroll av kärnämne som effektivt ska förhindra, upptäcka och i tid åtgärda oriktigheter som leder till situationer där kärnämnet redovisas felaktigt. Detta system ska omfatta bokföringsdokumentation och driftrapporter, och särskilt uppgifter om kärnämnets mängd, kategori, form och sammansättning enligt kraven i artikel 21, deras faktiska placering och det särskilda kontrollåtagandet enligt artikel 19, tillsammans med närmare uppgifter om mottagaren eller avsändaren när kärnämne överförs.

2. Det mätsystem på vilket bokföringen grundas ska uppfylla senaste internationella standarder eller ska vara av en kvalitet som motsvarar dessa standarder. På grundval av denna dokumentation ska det vara möjligt att utarbeta och styrka all den bokföringsredovisning som sänds till kommissionen. All dokumentation som rör kärnämne ska bevaras så länge som kärnämnet finns i anläggningen och i minst fem år efter det att kärnämnet har avlägsnats från anläggningen om inga andra överenskommelser gjorts. Ytterligare uppgifter kan anges närmare i de särskilda kontrollbestämmelser som avses i artikel 8 för varje anläggning.

3. Bokföringsdokumentationen och driftrapporterna ska göras tillgängliga i elektroniskt format om anläggningen bevarar dem i detta format. För de anläggningar som avses i artikel 2.27 a ska en aktuell inventarieförteckning på motiverad begäran göras tillgänglig för kommissionens inspektörer i elektronisk form, med användning av den tillgängliga informationen i enlighet med det vägledande formatet i bilaga X.

Artikel 10

Driftrapporter

1. Driftrapporterna för varje materialbalansområde för en anläggning ska, när så är tillämpligt, omfatta

a) de driftuppgifter som används för att fastställa alla förändringar av mängder och sammansättning av det kärnämne som finns i anläggningen, däribland transportdokument för både mottagna och avsända satser av kärnämne,

b) en så aktuell förteckning som möjligt över inventarierna och deras placering,

c) uppgifter, inbegripet härledda skattningar av slumpmässiga fel och systematiska fel, som fås från kalibrering av tankar och instrument och från provtagning och analys,

d) uppgifter, inbegripet härledda skattningar av slumpmässiga fel och systematiska fel, från kvalitetskontroll av systemet för bokföring av kärnämne,

e) en beskrivning av den följd av åtgärder som vidtagits för att förbereda och genomföra en fysisk inventering och för att säkerställa att den är korrekt och fullständig,

f) en beskrivning av de åtgärder som vidtagits för att upptäcka, undersöka och åtgärda avvikelser som har uppstått i bokföringen och kontrollen av kärnämne,

g) resultaten av förfarandena för kontroll inventering och, för anläggningar för bulkhantering, resultaten av testerna för godkännande av materialbalansen, med beaktande av motiverade osäkerheter rörande mätningar och behandling,

h) en beskrivning av de åtgärder som vidtagits för att fastställa orsaken till och omfattningen av varje oavsiktlig eller icke uppmätt förlust som kan ha förekommit,

i) isotopsammansättningen av plutonium, inbegripet dess sönderfallsisotoper och referensdatum, om de registreras vid anläggningen av operativa skäl.

2. Driftrapporter i original ska göras tillgängliga för kommissionens inspektörer, om möjligt i elektronisk form. På en motiverad begäran och i enlighet med artikel 40.2 ska kopior av driftrapporterna överlämnas till kommissionen, om möjligt i elektronisk form. På en motiverad begäran av verksamhetsutövaren får särskilda överenskommelser för informationens form och översändande avtalas.

Artikel 11

Bokföringsdokumentation

I bokföringsdokumentationen ska för varje materialbalansområde anges följande:

a) alla inventarieförändringar, så att bokfört inventarium alltid kan fastställas,

b) alla mätnings- och beräkningsresultat som används för att bestämma det fysiska inventariet,

c) alla korrigeringar av inventarieförändringar, bokförda inventarier och fysiska inventarier.

I bokföringsdokumentationen för inventarieförändringar och fysiska inventarier ska för varje sats anges materialidentifikation, satsuppgifter och källuppgifter. Denna dokumentation ska redovisa uran, torium och plutonium separat i enlighet med de kategorier som anges i artikel 21.2 b. Dessutom ska vid varje inventarieförändring anges datum för denna ändring och, när så är lämpligt, det avsändande materialbalansområdet eller avsändaren och det mottagande materialbalansområdet eller mottagaren.

Artikel 12

Bokföringsrapporter

Från och med den tidpunkt då verksamhetsutövare innehar kärnämne ska de förse kommissionen med bokföringsrapporter.

Bokföringsrapporterna ska innehålla de uppgifter som är tillgängliga på rapportdagen och ska om nödvändigt rättas vid en senare tidpunkt. Bokföringsrapporterna ska översändas till kommissionen elektroniskt.

På motiverad begäran ska ytterligare uppgifter eller förklaringar i samband med dessa bokföringsrapporter lämnas till kommissionen inom tre veckor, eller inom en annan överenskommen tidsram.

Artikel 13

Första bokförda inventariet

Alla verksamhetsutövare på territorier tillhörande en stat som ansluter sig till Europeiska unionen ska inom 30 dagar från denna förordnings ikraftträdande i den staten förse kommissionen med ett första bokfört inventarium av allt kärnämne som de innehar inklusive kärnämne som tidigare ansågs vara förvarat avfall och kärnämne som tidigare var undantaget från IAEA:s kärnämneskontroll, med undantag för kärnämne där IAEA:s kärnämneskontroll har avslutats. Formatet i bilaga V ska användas.

Artikel 14

Rapport om inventarieförändringar

1. Från och med den tidpunkt då verksamhetsutövarna innehar kärnämne ska de, med användning av formatet i bilaga III, för varje materialbalansområde förse kommissionen med rapporter om inventarieförändringar avseende varje kärnämne.

Såvida inget annat anges i de särskilda kontrollbestämmelser som avses i artikel 8 för en anläggning ska rapporter om inventarieförändringar sändas månadsvis och senast 15 dagar efter utgången av månaden, och de ska innehålla uppgifter om alla de inventarieförändringar som har inträffat eller blivit kända under den månaden.

2. För månader då en fysisk inventering genomförs, och om dagen för den fysiska inventeringen inte är den sista dagen i månaden, ska två separata rapporter om inventarieförändringar tillhandahållas.

a) En första rapport om inventarieförändringar som innehåller alla förändringar fram till och med dagen för den fysiska inventeringen ska sändas senast tillsammans med den andra rapporten om inventarieförändringar eller tillsammans med förteckningen över fysiskt inventarium och rapporten om materialbalans om dessa sänds före den andra rapporten om inventarieförändringar.

b) En andra rapport om inventarieförändringar som innehåller alla förändringar från den första dagen efter dagen för den fysiska inventeringen till slutet av månaden ska sändas inom 15 dagar från månadens utgång.

3. För månader utan inventarieförändringar ska de berörda verksamhetsutövarna sända in rapporten om inventarieförändringar med utgående bokfört inventarium från föregående månad.

4. För att kunna rapporteras som en enda inventarieförändring får små förändringar, som överföring av prover för analysändamål, föras samman i enlighet med de särskilda kontrollbestämmelser som avses i artikel 8 för den berörda anläggningen.

5. Rapporter om inventarieförändringar kan åtföljas av kommentarer som förklarar förändringarna.

Artikel 15

Rapport om materialbalans och förteckning över fysiskt inventarium

1. För varje materialbalansområde ska verksamhetsutövarna till kommissionen översända

a) rapporter om materialbalans, med användning av formatet i bilaga IV, med angivande av

i) ingående fysiskt inventarium,

ii) inventarieförändringar (först ökningar, sedan minskningar),

iii) utgående bokfört inventarium,

iv) utgående fysiskt inventarium,

v) oredovisad kärnämnesmängd,

b) en förteckning över fysiskt inventarium, med användning av formatet i bilaga V, som anger alla satser separat.

2. De rapporter och den förteckning som avses i punkt 1 ska lämnas in snarast möjligt och senast inom 30 dagar från den dag när en fysisk inventering gjordes.

3. Om inget annat anges i de särskilda kontrollbestämmelser som avses i artikel 8 för en anläggning ska en förteckning över fysiskt inventarium, på grundval av en faktisk inventering av allt kärnämne som finns i materialbalansområdet, upprättas varje kalenderår. Perioden mellan två på varandra följande fysiska inventeringar ska inte överskrida 14 månader.

Artikel 16

Särskilda rapporter

Verksamhetsutövarna ska till kommissionen översända en särskild rapport närhelst någon av de omständigheter som avses i artikel 17 eller 25 uppstår.

De särskilda rapporterna och ytterligare uppgifter eller förklaringar som begärs i samband med dessa rapporter ska utan dröjsmål lämnas till kommissionen. Om ytterligare tekniska undersökningar krävs ska dessa särskilda rapporter innehålla den information som är tillgänglig på rapporteringsdagen och så snart som möjligt kompletteras med resultatet av dessa undersökningar.

Artikel 17

Ovanliga händelser

En särskild rapport ska enlighet vad som krävs i artikel 16 lämnas i följande fall:

a) Om det, till följd av ovanliga incidenter eller omständigheter, antas att det har skett eller kan ha skett en ökning eller förlust av kärnämne, inbegripet under överföring till eller från anläggningen. I sådana fall ska den särskilda rapporten innehålla en beskrivning av incidenten eller omständigheterna, vikten av uran, torium och plutonium, i enlighet med de kategorier som förtecknas i artikel 21.2 b, vikten av klyvbara isotoper när det gäller anrikat uran, samt en beskrivning av hur vikterna fastställdes och eventuella ytterligare åtgärder som vidtagits, inbegripet för att undvika att en förlust upprepas.

b) Om inneslutningen oväntat har ändrats, så att ett otillåtet avlägsnande av kärnämne har blivit möjligt. I sådana fall ska den särskilda rapporten innehålla en beskrivning av incidenten eller omständigheterna och den kan också omfatta en beskrivning av de åtgärder som vidtagits för att minska risken för otillåtet avlägsnande och undvika en upprepning av detta.

Berörda verksamhetsutövare ska lämna in dessa särskilda rapporter så snart de har blivit medvetna om någon sådan ökning eller förlust eller någon sådan plötslig oväntad förändring, eller om någonting som får dem att tro att något sådant har inträffat. Orsakerna till sådana ovanliga händelser ska anges så snart de är kända.

För varje anläggning får närmare uppgifter om den information som ska lämnas specificeras i de särskilda kontrollbestämmelser som avses i artikel 8.

Artikel 18

Rapportering om nukleära transformationer

När det gäller reaktorer ska beräknade data om nukleära transformationer rapporteras i rapporten om inventarieförändringar senast när bestrålat bränsle överförs från reaktorns materialbalansområde. Dessutom kan andra förfaranden för att dokumentera och rapportera nukleära transformationer anges närmare i de särskilda kontrollbestämmelser som avses i artikel 8.

Artikel 19

Särskilda kontrollåtaganden

1. Kärnämne som är föremål för särskilda kontrollåtaganden enligt avtal som träffats mellan gemenskapen och ett tredjeland eller en internationell organisation ska identifieras med den korrekta avtalskoden, enligt vad som angetts av kommissionen, i följande anmälningar och dokumentation:

a) Första bokförda inventariet enligt artikel 13.

b) Rapporter om inventarieförändringar, inbegripet utgående bokfört inventarium enligt artikel 14.

c) Rapporter om materialbalans och förteckningar över fysiskt inventarium enligt artikel 15.

d) Planerad export och import enligt artiklarna 23 och 24.

e) Bokföringsdokumentation enligt artikel 11 första stycket a och c.

Om det inte är uttryckligen förbjudet i något av dessa avtal med ett tredjeland eller en internationell organisation, ska den identifikation av kärnämne som avses i första stycket inte utesluta fysisk blandning av kärnämne

2. I tillämpliga fall ska tilldelningen av avtalskoder i den dokumentation som avses i artikel 11 och i de rapporter som avses i artiklarna 14 och 15 vara förenlig med proportionalitetsprincipen.

3. Punkt 1 ska inte gälla för avtal som gemenskapen och medlemsstaterna ingått med Internationella atomenergiorganet.

Artikel 20

Poolbokföring och byte av åtaganden

1. Användningen, omfattningen och rapporteringen av samt metoderna för poolbokföring kräver förhandsgodkännande från kommissionen, som kan beviljas från fall till fall om användningen är motiverad med hänsyn till anläggningens typ och verksamhet och i enlighet med de kriterier som beskrivs i den rekommendation som avses i artikel 42. Metoderna för poolbokföring ska inte påverka fullgörandet av gemenskapens åtaganden, såsom respekten för likvärdighetsprincipen och proportionalitetsprincipen.

En rimlig och motiverad begäran om godkännande att använda poolbokföring ska skriftligen lämnas in till kommissionen tillsammans med ett förslag på metoder för poolbokföring.

2. Den poolkod som kommissionen meddelar ska användas för att identifiera allt kärnämne i redovisningspoolen i de rapporter som avses i artiklarna 14 och 15. Den totala mängd kärnämne som tilldelas poolen ska alltid vara känd i fråga om varje avtalskod, och ska varje månad meddelas kommissionen i form av en elektronisk poolrapport.

3. Det godkännande som avses i punkt 1 får återkallas om bestämmelserna i denna förordning eller de villkor som specificerats i godkännandet inte längre är uppfyllda.

4. De särskilda kontrollåtaganden som avses i artikel 19 får bytas mellan två mängder av kärnämne, med förbehåll för de likvärdighetskriterier som gäller för de berörda kärntekniska samarbetsavtalen och för de särskilda villkor som meddelas den verksamhetsutövaren inom en överenskommen tidsram efter mottagandet av begäran och all relevant information.

En rimlig och motiverad begäran om byte av åtaganden ska lämnas till kommissionen på elektronisk väg med användning av formatet i bilaga XVI. Den berörda verksamhetsutövaren ska inom en överenskommen tidsram informeras om huruvida villkoren för byte av åtaganden är uppfyllda.

Artikel 21

Viktenheter och kategorier av kärnämne

1. I varje meddelande som avses i denna förordning ska mängden kärnämne som omfattas av denna förordning anges i gram.

I motsvarande dokumentation över bokfört material ska gram eller mindre enheter användas. Denna ska upprättas på ett sådant sätt att den blir pålitlig, och särskilt så att den uppfyller gällande praxis i medlemsstaterna.

I meddelandena får mängderna avrundas nedåt om den första decimalen är 0–4 och uppåt om den första decimalen är 5–9.

2. Om inget annat anges i de särskilda kontrollbestämmelser som avses i artikel 8 ska varje meddelande som avses i denna förordning innehålla följande:

a) Totalvikten av grundämnena uran, torium och plutonium samt för anrikat uran också totalvikten av de klyvbara isotoperna.

b) Separata rapporter över materialbalans och separata poster i rapporterna om inventarieförändringar och i förteckningarna över fysiskt inventarium som upprättas för följande kategorier av kärnämne:

   i) Utarmat uran.

   ii) Naturligt uran.

   iii) Uran anrikat till mindre än 20 %.

   iv) Uran anrikat till minst 20 %.

   v) Plutonium.

   vi) Torium.

Artikel 22

Undantag

1. En verksamhetsutövare får undantas från bestämmelserna om periodicitet för de rapporter om inventarieförändringar som avses i artikel 14, för att ta hänsyn till eventuella särskilda omständigheter under vilka kontrollerat kärnämne används eller framställs.

Den berörda verksamhetsutövaren ska lämna in en ansökan om sådant undantag på elektronisk väg till kommissionen med användning av formatet i bilaga IX.

Ett sådant undantag får endast tillämpas på ett helt materialbalansområde där kärnämne inte bearbetas eller lagras tillsammans med kärnämne för vilket undantag inte beviljas.

2. Ett undantag får tillämpas på ett materialbalansområde som innehåller

a) mängder av kärnämne som motsvarar dem som anges i bilaga I-N och som bibehålls i samma skick under långa perioder,

b) utarmat uran, naturligt uran eller torium som används uteslutande i icke-nukleär verksamhet,

c) speciellt klyvbart material som används i gramkvantiteter eller mindre som sensorer i instrument,

d) plutonium med en isotopisk koncentration av plutonium-238 som överstiger 80 %.

3. Verksamhetsutövaren och den berörda medlemsstaten ska informeras om huruvida de villkor för undantag som avses i punkterna 1 och 2 är uppfyllda. Om villkoren är uppfyllda ska en årlig rapport om inventarieförändringar översändas elektroniskt till kommissionen senast den 31 januari, med användning av formatet i bilaga III. Den rapporten ska beskriva situationen den 31 december föregående kalenderår. Samtidigt ska en materialbalansrapport och en förteckning över fysiskt inventarium där alla satser anges separat överföras elektroniskt med användning av formaten i bilagorna IV och V.

4. Om inventarieförändringar inträffar under året i ett materialbalansområde som omfattas av ett undantag, ska den berörda verksamhetsutövaren dessutom, på elektronisk väg, översända en rapport om inventarieförändringar till kommissionen så snart som möjligt och senast 15 dagar efter utgången av den månad då inventarieförändringen inträffade, med användning av formatet i bilaga III.

5. Om de villkor för undantag som avses i punkterna 1 och 2 inte längre är uppfyllda, och efter kontroll med den berörda verksamhetsutövaren, ska den berörda verksamhetsutövaren och den relevanta medlemsstaten informeras om att undantaget inte längre gäller.

KAPITEL IV

ÖVERFÖRINGAR MELLAN STATER

Artikel 23

Export och avsändning

1. Verksamhetsutövare ska i förväg anmäla till kommissionen om råmaterial eller speciella klyvbara material

a) exporteras till ett tredjeland,

b) avsänds från en icke-kärnvapenmedlemsstat till en kärnvapenmedlemsstat, eller

c) avsänds från en kärnvapenmedlemsstat till en icke-kärnvapenmedlemsstat.

2. Föranmälan ska endast krävas

a) om försändelsen överskrider ett effektivt kilogram,

eller

b) om en anläggning till samma stat överför en total mängd av material som överskrider eller kan överskrida ett effektivt kilogram under en fortlöpande tolvmånadersperiod, även om ingen enskild försändelse överskrider ett effektivt kilogram.

3. Föranmälan ska göras med användning av formatet i bilaga VI efter det att avtalet om överföringen har ingåtts, och den ska vara kommissionen tillhanda kommissionen minst åtta arbetsdagar innan materialet ska förpackas för överföring.

4. Om ett förhandsgodkännande från ett tredjeland krävs för överföringen ska överföringen inte ske förrän kommissionen har bekräftat att förhandsgodkännandet har beviljats.

5. På motiverad begäran av verksamhetsutövaren får särskilda överenskommelser för föranmälans form och översändande avtalas.

6. Export och avsändning av kärnämne som ingår i avfall eller malm omfattas inte av bestämmelserna i punkterna 1–4.

Artikel 24

Import och mottagande

1. Verksamhetsutövare ska i förväg anmäla till kommissionen om råmaterial eller speciella klyvbara material

a) importeras från ett tredjeland,

b) tas emot i en icke-kärnvapenmedlemsstat från en kärnvapenmedlemsstat, eller

c) tas emot i en kärnvapenmedlemsstat från en icke-kärnvapenmedlemsstat.

2. Föranmälan ska endast krävas

a) om försändelsen överskrider ett effektivt kilogram,

eller

b) om en anläggning importerar eller mottar från samma stat en total mängd av ämne som överskrider eller skulle kunna överskrida ett effektivt kilogram under en fortlöpande tolvmånadersperiod, även om ingen enskild försändelse överskrider ett effektivt kilogram.

3. Föranmälan ska göras med användning av formatet i bilaga VII så långt i förväg som möjligt före den förväntade ankomsten av materialet och senast på dagen för mottagandet, och den ska vara kommissionen tillhanda minst fem arbetsdagar innan kärnämnet packas upp.

4. På motiverad begäran av verksamhetsutövaren får särskilda överenskommelser för föranmälans form och översändande avtalas.

5. Denna artikel ska inte tillämpas på import och mottagande av kärnämne som ingår i avfall eller malmer.

Artikel 25

Förlust eller fördröjning under överföring

En särskild rapport som avses i artikel 16 ska lämnas in av de verksamhetsutövare som gör en anmälan om en överföring enligt artiklarna 23 eller 24, om de till följd av exceptionella omständigheter eller en incident har erhållit uppgift om att kärnämne har eller verkar ha gått förlorat eller om det har förekommit en avsevärd fördröjning under överföringen. I sådana fall ska den särskilda rapporten innehålla en beskrivning av incidenten eller omständigheterna och den får även innehålla eventuella ytterligare åtgärder som vidtagits.

För varje anläggning får närmare uppgifter om den information som ska anges specificeras i de särskilda kontrollbestämmelser som avses i artikel 8.

Artikel 26

Meddelande om ändrat datum

Varje ändring av de datum för förpackandet före överföringen, för transporten i samband med överföringen eller för uppackningen av kärnämne som anges i de föranmälningar som avses i artiklarna 23 och 24, ska utan dröjsmål meddelas med uppgift om nya datum om dessa är kända, dock inte om ändringarna föranleder en särskild rapport.

KAPITEL V

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER

Artikel 27

Anläggningar för malmer

1. Varje verksamhetsutövare vid en anläggning enligt artikel 2.27 c på en medlemsstats territorium ska, minst 120 dagar före det att utvinningen av malmer påbörjas, redovisa en grundläggande teknisk beskrivning av anläggningen för kommissionen med användning av frågeformuläret i bilaga I-Q samt översända verksamhetsprogrammet enligt artikel 7.

2. Med undantag från artiklarna 9, 10 och 11 ska varje verksamhetsutövare som utvinner eller lagrar malmer föra bok över detta, och i denna bokföring ska särskilt framgå mängderna av den utvunna malmen och den genomsnittliga halten av uran och torium samt lagrad mängd av utvunna malmer vid gruvan. Bokföringen ska också innehålla upplysningar om avsändningar med uppgift om datum, mottagare och mängd i varje fall.

Denna redovisning ska bevaras under minst fem år.

3. Varje verksamhetsutövare vid en anläggning enligt artikel 2.27 c inom territorier tillhörande stater som ansluter sig till Europeiska unionen ska redovisa den grundläggande tekniska beskrivningen av den anläggningen till kommissionen inom 30 dagar från denna förordnings ikraftträdande i den staten.

Artikel 28

Rapporter om sändning/export av malmer

Med undantag från artiklarna 12–19 och 21 ska varje verksamhetsutövare som utvinner malm eller lagrar malm använda formatet i bilaga VIII för att rapportera till kommissionen

a) senast den 31 januari varje år, om mängden av malmer som avsänts från varje gruva under föregående kalenderår,

och

b) senast på avsändningsdagen, om export av malmer till tredjeländer.

Artikel 29

Transportföretag och företag som tillhandahåller tillfällig lagring

Varje person eller företag som inom medlemsstaternas territorier transporterar kärnämne, eller tillfälligt lagrar kärnämne under transport, ska ta emot eller överlämna detta endast mot ett vederbörligen daterat och undertecknat mottagningsbevis. Detta mottagningsbevis ska innehålla namnen på överlämnande och mottagande part för transporterat kärnämne, transporterad mängd samt kärnämneskategori, form och sammansättning.

Om så krävs med hänsyn till fysiskt skydd, får beskrivningen av överfört kärnämne ersättas av en lämplig identifikation av försändelsen. Identifikationen ska vara spårbar till den dokumentation som innehas av de verksamhetsutövare som avsänder och tar emot kärnämnet.

Denna dokumentation ska bevaras av avtalsparterna under minst fem år.

Artikel 30

Ersättningsdokumentation för transportföretag och företag som tillhandahåller tillfällig lagring

Den dokumentation som avses i artikel 29 får ersättas av dokumentation som redan finns hos personer eller företag i enlighet med gällande förordningar som är tillämpliga på dem inom de medlemsstaters territorier där de bedriver sin verksamhet, förutsatt att den sistnämnda dokumentationen innehåller alla uppgifter som krävs enligt den artikeln.

Artikel 31

Mellanhänder

Alla mellanhänder som deltar i ingåendet av ett avtal om leverans av kärnämne, såsom auktoriserade agenter, mäklare eller kommissionärer, ska bevara all dokumentation som rör de transaktioner som genomförs av dem eller på deras vägnar under minst fem år efter det att avtalet har upphört att gälla. Dokumentationen ska innehålla uppgifter om avtalsparternas namn och avtalsdatum samt mängden, kategorin, formen, sammansättningen, ursprunget och bestämmelseorten för kärnämnet.

Artikel 32

Överföring av information och uppgifter

Kommissionen får till Internationella atomenergiorganet vidarebefordra information och uppgifter som erhållits enligt denna förordning.

Artikel 33

Preliminär lagerförteckning och bokföring avseende avfall

1. Varje verksamhetsutövare inom territorier tillhörande en stat som ansluter sig till Europeiska unionen och som innehar kärnämne i konditionerat avfall för vilket IAEA:s kärnämneskontroll har avslutats ska, inom 30 dagar från denna förordnings ikraftträdande i den staten, förse kommissionen meden preliminär lagerförteckning över allt sådant kärnämne, uppdelat per kategori.

2. Varje verksamhetsutövare som behandlar eller lagrar kärnämne som tidigare redovisats som förvarat eller konditionerat avfall ska föra dokumentation över detta.

Genom undantag från artiklarna 9–13, artikel 15 och artikel 19.1 i fråga om kärnämne som tidigare har redovisats som förvarat avfall och från artiklarna 9–15 och artikel 19.1 i fråga om kärnämne som tidigare har redovisats som konditionerat avfall ska dessa dokumentation innefatta

a) de driftuppgifter som används för att fastställa förändringar av mängder och sammansättning av kärnämnet,

b) en lagerförteckning som ska uppdateras varje år efter den fysiska inventeringen,

c) en beskrivning av den följd av åtgärder som vidtagits för att förbereda och genomföra en fysisk inventering och för att säkerställa att denna är korrekt och fullständig,

d) en beskrivning av de åtgärder som vidtagits för att fastställa orsaken till och omfattningen av varje oavsiktlig förlust som kan ha förekommit,

e) samtliga lagerförändringar så att det bokförda inventariet kan fastställas på begäran.

Särskilda rapporteringskrav rörande behandling av avfall kan anges i de särskilda kontrollbestämmelser som avses i artikel 8.

Artikel 34

Avfallsbehandling

Verksamhetsutövare ska lämna in en föranmälan till kommissionen om varje behandlingskampanj avseende ämne som tidigare redovisats som förvarat eller konditionerat avfall, exklusive ompackning eller ytterligare konditionering utan separation av grundämnen.

Den föranmälan, ska innehålla uppgifter om mängden plutonium, höganrikat uran och uran-233 per sats, formen såsom. glas eller högaktiv vätska, kampanjens planerade längd och den plats där materialet förvaras före och efter kampanjen. Denna anmälan ska lämnas in till kommissionen i elektroniskt format med användning av formatet i bilaga XII, senast 200 dagar innan kampanjen inleds.

Artikel 35

Överföringar av konditionerat avfall

Verksamhetsutövare ska den 31 januari elektroniskt lämna in årsrapporter om

a) avsändningar eller export av konditionerat avfall till en anläggning inom eller utanför medlemsstaternas territorier med användning av formatet i bilaga XIII,

b) mottagande eller import av konditionerat avfall från en anläggning inom eller utanför medlemsstaternas territorier med användning av formatet i bilaga XIV,

c) ändringar i placeringen av konditionerat avfall som innehåller plutonium, höganrikat uran eller uran-233 med användning av formatet i bilaga XV.

Artikel 36

Avslutande av kärnämneskontroll

1. Kärnämneskontroll enligt denna förordning får avslutas enligt följande:

a) När det gäller kärnämne som har uppmätts eller uppskattats på grundval av mätningar och som oåterkalleligt har släppts ut i miljön till följd av ett planerat utsläpp. För detta ändamål ska utsläpp till miljön redovisas i den rapport om inventarieförändringar som avses i artikel 14.

b) När det gäller kärnämne som av praktiska eller ekonomiska skäl ej anses vara återvinningsbart och som ingår i slutprodukter som används för icke-nukleära ändamål, såsom legeringar eller keramiska material. För detta ändamål ska avslutande av användning redovisas i den rapport om inventarieförändringar som avses i artikel 14.

c) När det gäller kärnämne som ingår i avfall i mycket låga koncentrationer som har uppmätts eller uppskattats på grundval av mätningar, även om dessa material inte slutförvaras. För detta ändamål ska avslutande av kärnämneskontroll redovisas i den rapport om inventarieförändringar som avses i artikel 14.

d) Kärnämne i konditionerat avfall i mycket låga koncentrationer, som redan slutförvaras. För detta ändamål ska avslutande av kärnämneskontroll redovisas i den rapport om inventarieförändringar som avses i artikel 14.

2. För kärnämneskontroll som avslutas enligt punkt 1 b, c och d ska en välgrundad och motiverad begäran översändas av en verksamhetsutövare till kommissionen. Den berörda verksamhetsutövaren och den relevanta medlemsstaten ska informeras om huruvida villkoren för att avsluta kärnämneskontrollen är uppfyllda.

Artikel 37

Nationell LOF

1. En nationell LOF, som omfattar enskilda innehavare av små mängder kärnämne (*mindre innehavare*) inom den medlemsstaten, får upprättas efter begäran till kommissionen av den ansvariga myndigheten i en medlemsstat. Flera nationella LOF kan upprättas i en medlemsstat.

2. Den ansvariga myndigheten ska bedriva tillsyn över nationella LOF och säkerställa genomförandet av artiklarna 3–7, 12–19, 21 och 23–26.

3. Det sammanlagda inventariet av råmaterial och speciellt klyvbart material i en nationell LOF får inte överstiga ett effektivt kilogram.

4. Redovisningen av den grundläggande tekniska beskrivningen för en nationell LOF ska lämnas in av den ansvariga myndigheten till kommissionen med hjälp av frågeformuläret i bilaga I-M. Eventuella uppdateringar ska lämnas in senast när förteckningen över de fysiska inventarier som avses i artikel 15 översänds.

5. I redovisningen av den grundläggande tekniska beskrivningen ska, för tillämpningen av artiklarna 9–11, anges hur ansvaret delas mellan ansvariga myndigheter och enskilda mindre innehavare.

6. För tillämpningen av artiklarna 9, 14 och 15 ska den ansvariga myndigheten vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att

a) den fysiska inventeringen görs av alla enskilda mindre innehavare som ingår i en nationell LOF och uppgifterna från de mindre innehavarna återspeglar den faktiska inventeringen vid den tidpunkt för fysisk provtagning som fastställts av den ansvariga myndigheten,

b) varje enskild mindre innehavares fysiska inventarium kan identifieras i den förteckning över fysiskt inventarium som översänds till kommissionen,

c) bokföringsrapporterna är underbyggda med relevanta driftrapporter enligt artikel 10.1,

d) bestämmelserna i denna förordning genomförs i praktiken inom ramen för en nationell LOF.

Artikel 38

Internationella åtaganden

1. Bestämmelserna i denna förordning, särskilt artikel 6.1, artikel 34 och artikel 35 c, ska tillämpas i enlighet med gemenskapens och icke-kärnvapenmedlemsstaternas åtaganden enligt tilläggsprotokoll 1999/188/Euratom.

2. Bestämmelserna i denna förordning, särskilt artiklarna 19, 20, 23 och 24, ska tillämpas i enlighet med gällande kärntekniska samarbetsavtal mellan gemenskapen och tredjeländer och på ett sådant sätt att kommissionen kan fullgöra gemenskapens åtaganden om kärnämne enligt dessa kärntekniska samarbetsavtal.

3. Bestämmelserna i denna förordning, särskilt artiklarna 9–18, 22–26 och 36, ska tillämpas i enlighet med gemenskapens och dess medlemsstaters åtaganden enligt avtalen om kärnämneskontroll som ingåtts med Internationella atomenergiorganet.

KAPITEL VI

TILLÄMPNING AV SÄRSKILDA BESTÄMMELSER INOM KÄRNVAPENMEDLEMSSTATERNAS TERRITORIER

Artikel 39

Särskilda bestämmelser som är tillämpliga i kärnvapenmedlemsstaten

1. Denna förordning ska inte vara tillämplig på

a) anläggningar eller delar av anläggningar som har avdelats för att uppfylla försvarskrav och som är belägna inom kärnvapenmedlemsstatens territorium,

eller

b) kärnämne som har avdelats för att uppfylla försvarskrav av den kärnvapenmedlemsstaten.

2. För kärnämne, anläggningar eller delar av anläggningar som kan komma att avdelas för att uppfylla försvarskrav och som är belägna inom en kärnvapenmedlemsstats territorium, ska omfattningen av tillämpningen av denna förordning och de förfaranden enligt vilka den tillämpas anges i ett avtal mellan kommissionen och kärnvapenmedlemsstaten, med hänsyn tagen till artikel 84 andra stycket i fördraget. Dessa förfaranden påverkar inte kommissionens inspektörers möjlighet att tillämpa kärnämneskontroll på civilt kärnämne och säkerställa att artikel 77 i fördraget följs. Förfarandena inbegriper bestämmelser för anläggningar eller delar av anläggningar som är under avveckling. Genom undantag kan man från fall till fall komma överens om att särskild dokumentation ska läggas fram för kommissionens inspektörer i stället för de transportdokument som avses i artikel 10.1 a.

3. Utan hinder av punkterna 1 och 2 i denna artikel ska

a) bestämmelserna i artiklarna 3.1, 4 och 8 gälla anläggningar eller delar av anläggningar som under vissa perioder endast drivs med kärnämne som kan komma att avdelas för att uppfylla försvarskrav, men som under andra perioder drivs uteslutande med civilt kärnämne,

b) bestämmelserna i artiklarna 3.1, 4 och 8, med de undantag som krävs med hänsyn till nationens säkerhet, gälla anläggningar eller delar av anläggningar till vilka tillträde skulle kunna vara begränsat av dessa skäl, men som framställer, bearbetar, separerar, upparbetar, lagrar eller på annat sätt samtidigt använder både civilt kärnämne och kärnämne som avdelats eller kan komma att avdelas för att uppfylla försvarskrav,

c) bestämmelserna i artiklarna 2, 7 och 9–37, punkterna 1 och 2 i den här artikeln och artiklarna 41, 42 och 43 gälla alla typer av civila kärnämne som finns i anläggningar eller delar av anläggningar som avses i leden a och b i denna punkt,

d) bestämmelserna i artiklarna 6, 34 och 35 c inte gälla inom kärnvapenmedlemsstatens territorium.

KAPITEL VII

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 40

Konfidentiella uppgifter

1. Den information som kommissionen erhåller eller behandlar enligt denna förordning omfattas av säkerhetsbestämmelserna i beslut (EU, Euratom) 2015/443 och kommissionens beslut (EU, Euratom) 2015/444, utan att det påverkar tillämpningen av förordning (Euratom) nr 3.

2. Säkerheten vid överföring av information ska vara förenlig med kommissionens regler om och medlemsstaternas krav på överföring av sådan information.

Artikel 41

Anläggningar som kontrolleras från en plats utanför gemenskapen

Om en anläggning kontrolleras av en person eller ett företag som har sitt säte utanför gemenskapen ska samtliga skyldigheter som fastställs i denna förordning uppfyllas av den lokala ledningen för den anläggningen.

Artikel 42

Genomförande och övervakning

1. Kommissionen ska genom en rekommendation anta och offentliggöra riktlinjer för tillämpningen av denna förordning och, vid behov, uppdatera dessa mot bakgrund av vunna erfarenheter, i nära samråd med medlemsstaterna och efter att ha erhållit synpunkter från berörda parter.

2. Kommissionen ska utvärdera tillämpningen av denna förordning inom tio år från dess ikraftträdande. Den ska rapportera om de viktigaste resultaten till rådet.

Artikel 43

Upphävande

Förordning (Euratom) nr 302/2005 ska upphöra att gälla med verkan från den dag då den här förordningen träder i kraft.

Bilagorna III–IX och XII–XV ska dock upphöra att gälla med verkan från den 16 oktober 2028, och bilagorna I, II och XI ska upphöra att gälla med verkan från och med den 16 december 2025.

Hänvisningar till den upphävda förordningen ska anses som hänvisningar till den här förordningen.

Artikel 44

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Bilagorna III–X och XII–XV ska tillämpas från och med den 16 oktober 2028 och bilagorna I, II, XI och XVI ska tillämpas från och med den 16 december 2025.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den 26 maj 2025.

På kommissionens vägnar
Ursula VON DER LEYEN
Ordförande

Sammanfattning av promemorian Kompletterande bestämmelser till kärnämneskontrollförordningen

Promemorian innehåller förslag som behövs för att komplettera en ny förordning under Euratom om kärnämneskontroll.

I promemorian föreslås ändringar i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet, förordningen (1984:14) om kärnteknisk verksamhet och förordningen (2008:452) med instruktion för Strålsäkerhetsmyndigheten. Förslagen innebär i huvudsak:

- Strålsäkerhetsmyndigheten ska få inrätta och administrera ett särskilt materialbalansområde för kärnämneskontroll som kallas nationell LOF.
- Verksamhetsutövare som ingår i en nationell LOF ska redovisa uppgifter, handlingar och rapporter till Strålsäkerhetsmyndigheten i stället för till kommissionen.
- Strålsäkerhetsmyndigheten ska utöva tillsyn över att kärnämneskontrollförordningen följs.
- Strålsäkerhetsmyndigheten ska utföra de uppgifter som medlemsstaten har enligt kärnämneskontrollförordningen och även i fortsättningen vara områdesföreträdare med uppgiften att lämna en allmän beskrivning med relevant information till kommissionen.
- Överträdelser av kärnämneskontrollförordningen ska inte vara straffbara.

Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2026.

Promemorians lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet

Regeringen föreskriver i fråga om lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet[1]

dels att 27 b § ska upphöra att gälla,

dels att 1, 2, 16, 17 och 18 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas tre nya paragrafer, 15 b–15 d §§, och närmast före 15 b § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	1 §[2]
Denna lag gäller kärnteknisk verksamhet *m.m.*	Denna lag gäller kärnteknisk verksamhet *och innehåller bestämmelser om anmälningsskyldighet för viss verksamhet och bestämmelser som kompletterar kärnämneskontrollförordningen.*
Med *sådan* verksamhet avses	Med *kärnteknisk* verksamhet avses
1. uppförande, innehav eller drift av kärnteknisk anläggning,	1. uppförande, innehav eller drift av *en* kärnteknisk anläggning.
2. förvärv, innehav, överlåtelse, hantering, bearbetning, transport av eller annan befattning med *kärnämne* eller kärnavfall,	2. förvärv, innehav, överlåtelse, hantering, bearbetning, transport av eller annan befattning med *kärnämnen* eller kärnavfall, och
3. införsel till riket av *kärnämne* eller kärnavfall, och	3. införsel till riket av *kärnämnen* eller kärnavfall, och
4. utförsel ur riket av kärnavfall.	
	2 §[3]
I denna lag avses med	
1. kärnteknisk anläggning:	
a) anläggning för utvinning av kärnenergi (kärnkraftsreaktor),	
b) annan anläggning i vilken en självunderhållande kärnreaktion kan ske, såsom forskningsreaktor,	
c) anläggning för utvinning, framställning, hantering, bearbetning, förvaring som avses bli bestående (slutförvaring) eller annan förvaring (lagring) av *kärnämne*, och	c) anläggning för utvinning, framställning, hantering, bearbetning, förvaring som avses bli bestående (slutförvaring) eller annan förvaring (lagring) av *kärnämne*n, och

[1] Lagen omtryckt 1992:1536.
Senaste lydelse av 27 b § 2009:328.
[2] Senaste lydelse 1994:720.
[3] Senaste lydelse 2020:685.

c) anläggning för utvinning, framställning, hantering, bearbetning, förvaring som avses bli bestående (slutförvaring) eller annan förvaring (lagring) av kärnämne, och

d) anläggning för hantering, bearbetning, lagring eller slutförvaring av kärnavfall,

2. kärnämne:

a) uran, plutonium eller annat ämne som används eller kan användas för utvinning av kärnenergi (kärnbränsle) eller förening i vilken sådant ämne ingår,

a) uran, plutonium eller annat ämne som används eller kan användas för utvinning av kärnenergi (kärnbränsle) eller förening i vilken *ett* sådant ämne ingår,

b) torium eller annat ämne som är ägnat att omvandlas till kärnbränsle eller förening i vilken sådant ämne ingår, och

b) torium eller annat ämne som är ägnat att omvandlas till kärnbränsle eller förening i vilken *ett* sådant ämne ingår, och

c) använt kärnbränsle som inte har placerats i slutförvar,

3. kärnavfall:

a) använt kärnbränsle som har placerats i slutförvar,

b) radioaktivt ämne som har bildats i en kärnteknisk anläggning och som inte har framställts eller tagits ur anläggningen för att användas i undervisnings- eller forskningssyfte eller för medicinska, jordbrukstekniska eller kommersiella ändamål,

c) material eller annat som har tillhört en kärnteknisk anläggning och blivit radioaktivt förorenat samt inte längre ska användas i en sådan anläggning, och

d) radioaktiva delar av en kärnteknisk anläggning som avvecklas,

4. permanent avstängd kärnkraftsreaktor: en kärnkraftsreaktor där verksamheten med elproduktion har upphört och inte kommer att återupptas eller en reaktor som inte har levererat el till elnätet de senaste fem åren,

5. kärnteknisk utrustning:

a) utrustning eller material som särskilt har konstruerats eller ställts i ordning för bearbetning, användning eller framställning av kärnämne, och

b) utrustning eller material som kan användas för framställning av kärnladdningar,

6. radiologisk nödsituation: en plötsligt inträffad händelse som

a) inbegriper en strålkälla,

b) har medfört eller kan befaras medföra skada, och

c) kräver omedelbara åtgärder,

c) kräver omedelbara åtgärder, *och*

7. geologiskt slutförvar: en anläggning för slutförvaring som är placerad i en geologisk formation under jordytan och som ska ge isolering från biosfären av

a) kärnavfall,

b) *kärnämne* som inte ska användas på nytt, eller

b) *kärnämnen* som inte ska användas på nytt, eller

c) annat radioaktivt avfall.

c) annat radioaktivt avfall*,*

8. kärnämneskontrollförordningen: kommissionens förordning (Euratom) 2025/974 av den 26 maj

	2025 om genomförandet av Euratoms kärnämneskontroll
	9. anläggningsinnehavare: den som omfattas av kärnämneskontrollförordningen enligt artikel 1 i samma förordning och
	10. nationell lokal på annan plats (nationell LOF): detsamma som i artikel 2.29 och artikel 37 i kärnämneskontrollförordningen.
	Nationell LOF
	15 b §
	Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om förutsättningarna för att inrätta en nationell LOF enligt artikel 2.29 och artikel 37 i kärnämneskontrollförordningen.
	15 c §
	En anläggningsinnehavare vars anläggning ingår i en nationell LOF ska lämna uppgifter, handlingar och rapporter enligt kärnämneskontrollförordningen till den myndighet som regeringen bestämmer i stället för till kommissionen.
	15 d §
	Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från kravet att lämna in uppgifter, handlingar och rapporter enligt kärnämneskontrollförordningen för anläggningsinnehavare som omfattas av 15 c §,
	16 §
Tillsynen över efterlevnaden av denna lag och av villkor eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen samt övervakning och kontroll av slutförvar utövas av den myndighet som regeringen bestämmer.	*Den myndighet som regeringen bestämmer övervakar och kontrollerar slutförvar samt har tillsyn över att kärnämneskontrollförordningen,* denna lag *och* villkor *och* föreskrifter som *har* meddelats med stöd av lagen *följs*.

17 §[4]

Den som bedriver eller har tillstånd att bedriva en kärnteknisk verksamhet, den som är anmälningsskyldig enligt 7 a–7 c §§ *och* den som tar befattning med utrustning som omfattas av anmälningsskyldighet enligt 7 c § *skall* på begäran av tillsynsmyndigheten

1. lämna *myndigheten* de upplysningar och tillhandahålla de *handlingarna* som *behövs* för tillsynen, och
2. ge myndigheten tillträde till anläggning eller plats där *han bedriver* verksamhet för undersökningar och provtagningar, i den omfattning som behövs för tillsynen.

En skyldighet enligt första stycket gäller i den utsträckning som föreskrivs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer *även* gentemot den som utsetts som övervakare av de förpliktelser som uppfylls som följer av Sveriges överenskommelser i syfte att förhindra spridning av kärnvapen.

Polismyndigheten *skall* lämna det biträde som behövs för tillsynen.

Den som bedriver eller har tillstånd att bedriva en kärnteknisk verksamhet, den som är anmälningsskyldig enligt 7 a–7 c §§*,* den som tar befattning med utrustning som omfattas av anmälningsskyldighet enligt 7 c § *och den som är anläggningsinnehavare ska* på begäran av tillsynsmyndigheten

1. lämna de upplysningar och tillhandahålla de *handlingar* som *myndigheten behöver* för tillsynen, och
2. ge myndigheten tillträde till *en* anläggning eller plats, där verksamhet *bedrivs,* för undersökningar och provtagningar, i den omfattnings som behövs för tillsynen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer *får meddela föreskrifter om att en skyldighet enligt första stycket även gäller* gentemot den som utsetts som övervakare av att de förpliktelser uppfylls som följer av Sveriges överenskommelser i syfte att förhindra spridning av kärnvapen.

Polismyndigheten *ska på begäran av tillsynsmyndigheten* lämna det biträde som behövs för tillsynen.

18 §[5]

Tillsynsmyndigheten får *besluta om de åtgärder som behövs samt meddela tillståndshavaren de förelägganden och förbud* som behövs *i enskilda fall* för att denna lag *eller* föreskrifter *eller* villkor som har meddelats med stöd av lagen *skall* följas.

Tillsynsmyndigheten får *meddela de förelägganden mot tillståndshavaren eller anläggningsinnehavaren* som behövs för att kärnämneskontrollförordningen, denna lag, föreskrifter eller villkor som har meddelats med stöd av lagen *ska* följas.

Tillsynsmyndigheten får även besluta om verkställandet av sanktioner enligt artikel 83.1 i fördraget den 25 mars 1957 om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen.

[4] Senaste lydelse 2000:141.
[5] Senaste lydelse 1995:875.

Om någon inte vidtar en åtgärd som *åligger honom* enligt denna lag *eller enligt* föreskrifter eller villkor som har meddelats med stöd av lagen eller *enligt tillsynsmyndighetens* föreläggande, får myndigheten *låta* vidta åtgärden på *hans bekostnad*.	Om någon inte vidtar en åtgärd som *denne är skyldig att vidta* enligt *kärnämneskontrollförordningen,* denna lag, föreskrifter eller villkor som har meddelats med stöd av lagen eller *ett* föreläggande *av tillsynsmyndigheten*, får myndigheten vidta åtgärden på *dennes bekostnad.*

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

Förteckning över remissinstanserna

Efter remiss har yttranden kommit in från Blykalla, Forsmarks kraftgrupp AB, Kungl. Tekniska högskolan, Inspektionen för strategiska produkter, Karolinska Institutet, Lunds universitet, Läkemedelselsverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, OKG Aktiebolag, Polismyndigheten, Ringhals AB, Strålsäkerhetsmyndigheten, Svensk kärnbränslehantering AB, Sveriges geologiska undersökning, Totalförsvarets forskningsinstitut, Tullverket, Vattenfall AB, Westinghouse Electric Sweden och Åklagarmyndigheten.

Följande remissinstanser har inte svarat eller angett att de avstår från att lämna några synpunkter: AB Svafo, Chalmers tekniska högskola, Cyclife Sweden AB, Fortum AB, Innovations- och kemiindustrierna i Sverige, Karolinska Universitetssjukhuset, Naturskyddsföreningen, Sahlgrenska Universitetssjukhuset, Statens skolverk, Stockholm International Peace Research Institute, Stockholms universitet, Studsvik Nuclear AB, Svemin, Svenskt näringsliv, Sveriges Kommuner och Regioner, Umeå universitet, Uppsala universitet och Uniper.

Lagrådsremissens lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet[1]

dels att 27 b § ska upphöra att gälla,

dels att nuvarande 9 § ska betecknas 10 e §,

dels att 1 och 2 §§, den nya 10 e § och 15, 16, 17 och 18 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas fyra nya paragrafer, 10 d och 15 b–15 d §§, och närmast före 15 b § en ny rubrik av följande lydelse.

Lydelse enligt lagrådsremissen	*Föreslagen lydelse*
Ändamålsenliga säkerhets- och strålskyddskrav för utvinning och bearbetning av kärnämnen	
	1 §[2]
Denna lag *gäller* kärnteknisk verksamhet, *m.m.*	Denna lag *innehåller bestämmelser om kärnteknisk verksamhet och kärnämneskontroll och om anmälningsskyldighet för viss annan verksamhet som har anknytning till kärnteknisk verksamhet.*
Med sådan verksamhet avses *1. uppförande, innehav eller drift av kärnteknisk anläggning,* *2. förvärv, innehav, överlåtelse, hantering, bearbetning, transport av eller annan befattning med kärnämne eller kärnavfall,* *3. införsel till riket av kärnämne eller kärnavfall, och* *4. utförsel ur riket av kärnavfall, och* *5. utvinning av kärnämnen och bearbetning för koncentration av utvunna kärnämnen.*	

[1] Lagen omtryckt 1992:1536.
Senaste lydelse av 27 b § 2009:328.
[2] Senaste lydelse SFS 2026:000.

2 §[3]

I denna lag avses med

	1. kärnteknisk verksamhet:
	a) uppförande, innehav eller drift av en kärnteknisk anläggning,
	b) förvärv, innehav, överlåtelse, hantering, bearbetning, transport av eller annan befattning med kärnämnen eller kärnavfall,
	c) införsel till riket av kärnämnen eller kärnavfall,
	d) utförsel ur riket av kärnavfall, och
	e) utvinning av kärnämnen och bearbetning för koncentration av utvunna kärnämnen,
1. kärnteknisk anläggning:	*2*. kärnteknisk anläggning:
a) anläggning för utvinning av kärnenergi (kärnkraftsreaktor),	
b) annan anläggning i vilken en självunderhållande kärnreaktion kan ske, såsom forskningsreaktor,	
c) anläggning för isotopanrikning, framställning, hantering, bearbetning, förvaring som avses bli bestående (slutförvaring) eller annan förvaring (lagring) av *kärnämne*, med undantag för en anläggning som bedriver sådan verksamhet som avses i *1 § 5*, och	c) anläggning för isotopanrikning, framställning, hantering, bearbetning, förvaring som avses bli bestående (slutförvaring) eller annan förvaring (lagring) av *kärnämnen*, med undantag för en anläggning som bedriver sådan verksamhet som avses i *1 e*, och
d) anläggning för hantering, bearbetning, lagring eller slutförvaring av kärnavfall,	
2. kärnämne:	*3*. kärnämne:
a) uran, plutonium eller annat ämne som används eller kan användas för utvinning av kärnenergi (kärnbränsle) eller förening i vilken sådant ämne ingår,	a) uran, plutonium eller annat ämne som används eller kan användas för utvinning av kärnenergi (kärnbränsle) eller förening i vilken *ett* sådant ämne ingår,
b) torium eller annat ämne som är ägnat att omvandlas till kärnbränsle eller förening i vilken sådant ämne ingår, och	b) torium eller annat ämne som är ägnat att omvandlas till kärnbränsle eller förening i vilken *ett* sådant ämne ingår, och
c) använt kärnbränsle som inte har placerats i slutförvar,	
3. kärnavfall:	*4.* kärnavfall:
a) använt kärnbränsle som har placerats i slutförvar,	
b) radioaktivt ämne som har bildats i en kärnteknisk anläggning och som inte har framställts eller tagits ur anläggningen för att användas i undervisnings- eller forskningssyfte eller för medicinska, jordbrukstekniska eller kommersiella ändamål,	

[3] Senaste lydelse SFS 2026:000.

c) material eller annat som har tillhört en kärnteknisk anläggning och blivit radioaktivt förorenat samt inte längre ska användas i en sådan anläggning, och

d) radioaktiva delar av en kärnteknisk anläggning som avvecklas,

4. permanent avstängd kärnkraftsreaktor: en kärnkraftsreaktor där verksamheten med elproduktion har upphört och inte kommer att återupptas eller en reaktor som inte har levererat el till elnätet de senaste fem åren,

5. permanent avstängd kärnkraftsreaktor: en kärnkraftsreaktor där verksamheten med elproduktion har upphört och inte kommer att återupptas eller en reaktor som inte har levererat el till elnätet de senaste fem åren,

5. kärnteknisk utrustning:

6. kärnteknisk utrustning:

a) utrustning eller material som särskilt har konstruerats eller ställts i ordning för bearbetning, användning eller framställning av kärnämne, och

a) utrustning eller material som särskilt har konstruerats eller ställts i ordning för bearbetning, användning eller framställning av *kärnämnen*, och

b) utrustning eller material som kan användas för framställning av kärnladdningar,

6. radiologisk nödsituation: en plötsligt inträffad händelse som

7. radiologisk nödsituation: en plötsligt inträffad händelse som

a) inbegriper en strålkälla,

b) har medfört eller kan befaras medföra skada, och

c) kräver omedelbara åtgärder, *och*

c) kräver omedelbara åtgärder,

7. geologiskt slutförvar: en anläggning för slutförvaring som är placerad i en geologisk formation under jordytan och som ska ge isolering från biosfären av

8. geologiskt slutförvar: en anläggning för slutförvaring som är placerad i en geologisk formation under jordytan och som ska ge isolering från biosfären av

a) kärnavfall,

b) *kärnämne* som inte ska användas på nytt, eller

b) *kärnämnen* som inte ska användas på nytt, eller

c) annat radioaktivt avfall.

c) annat radioaktivt avfall*,*

9. Euratoms kärnämneskontrollförordning: kommissionens förordning (Euratom) 2025/974 av den 26 maj 2025 om genomförandet av Euratoms kärnämneskontroll,

10. kärnämneskontrollskyldig: den som omfattas av Euratoms kärnämneskontrollförordning enligt artikel 1 i den förordningen, och

11. nationell LOF: en anläggning enligt Euratoms kärnämneskontrollförordning som vissa innehavare av små mängder kärnämne kan ingå i och som uppfyller de förutsättningar som framgår av

	artiklarna 2.29 och 37 i Euratoms kärnämneskontrollförordning.
Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	10 d § *Den som har tillstånd att bedriva kärnteknisk verksamhet ska se till att det utförs bedömningar av om anläggningar och anordningar i verksamheten överensstämmer med de säkerhetskrav som följer av denna lag och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.*
9 § *I fråga om anordningar för kärnteknisk verksamhet som är av betydelse från säkerhetssynpunkt får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om provning, kontroll eller besiktning.*	*10 e §*[4] *Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om* *1. sådana bedömningar av överensstämmelse som avses i 10 d §, och* *2. vilka krav ett organ för bedömning av överensstämmelse ska uppfylla när det krävs ett sådant organ enligt föreskrifter som avses i 1.*
15 §[5]	
Ett tillstånd att bedriva kärnteknisk verksamhet *kan* återkallas av den som har meddelat tillståndet om	Ett tillstånd att bedriva kärnteknisk verksamhet *får* återkallas av den som har meddelat tillståndet, om
1. villkor *eller föreskrifter* som *uppställts* med stöd av 8 *eller 9 § i något väsentligt avseende* inte *iakttas*,	1. villkor som *har beslutats* med stöd av 8 § inte *uppfylls och avvikelsen är av väsentlig betydelse från säkerhetssynpunkt*,
2. *vad* som *föreskrivs* i 11 *eller* 12 § inte *iakttas* och det *föreligger* synnerliga skäl från säkerhetssynpunkt,	2. *skyldigheter* som *anges* i 11 *och* 12 §*§* inte *uppfylls* och det *finns* synnerliga skäl från säkerhetssynpunkt,
3. det i annat fall *föreligger* synnerliga skäl från säkerhetssynpunkt, eller	3. det i annat fall *finns* synnerliga skäl från säkerhetssynpunkt, eller
4. de skyldigheter som avses i 13 § *i väsentlig mån åsidosätts*.	4. de skyldigheter som avses i *10 d eller* 13 § *inte uppfylls och avvikelsen är av* väsentlig *betydelse från säkerhetssynpunkt*.

[4] Senaste lydelse av tidigare 9 § 1990:238.
[5] Senaste lydelse 2006:648.

	Nationell LOF
	15 b § *Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om förutsättningarna för att inrätta en nationell LOF utöver de som följer av Euratoms kärnämneskontrollförordning.*
	15 c § *Den som är kärnämneskontrollskyldig och som ingår i en nationell LOF ska till den myndighet som regeringen bestämmer lämna de uppgifter, handlingar och rapporter som enligt Euratoms kärnämneskontrollförordning annars skulle ha lämnats till kommissionen.*
	15 d § *Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från kravet i 15 c § att lämna in uppgifter, handlingar och rapporter enligt Euratoms kärnämneskontrollförordning.*
16 §[6]	
Tillsynen över efterlevnaden av denna lag och *av* villkor eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen samt *övervakning* och *kontroll av* slutförvar *utövas av den myndighet som regeringen bestämmer.*	*Den myndighet som regeringen bestämmer har tillsyn över att Euratoms kärnämneskontrollförordning,* denna lag och villkor eller föreskrifter som *har* meddelats med stöd av lagen *följs* samt *övervakar* och *kontrollerar* slutförvar.
17 §[7]	
Den som bedriver eller har tillstånd att bedriva en kärnteknisk verksamhet, den som är anmälnings-	Den som bedriver eller har tillstånd att bedriva en kärnteknisk verksamhet, den som är anmälnings-

[6] Senaste lydelse 1992:1536.
[7] Senaste lydelse 2000:141.

skyldig enligt 7 a–7 c §§ *och* den som tar befattning med utrustning som omfattas av anmälningsskyldighet enligt 7 c §, *skall* på begäran av tillsynsmyndigheten	skyldig enligt 7 a–7 c §§*,* den som tar befattning med utrustning som omfattas av anmälningsskyldighet enligt 7 c § *och den som är kärnämneskontrollskyldig ska* på begäran av tillsynsmyndigheten
1. lämna *myndigheten* de upplysningar och tillhandahålla de handlingar som *behövs* för tillsynen, och	1. lämna de upplysningar och tillhandahålla de handlingar som *myndigheten behöver* för tillsynen, och
2. ge myndigheten tillträde till anläggning eller plats, där *han bedriver* verksamhet, för undersökningar och provtagningar, i den omfattning som behövs för tillsynen.	2. ge myndigheten tillträde till *en* anläggning eller plats, där verksamhet *bedrivs*, för undersökningar och provtagningar, i den omfattning som behövs för tillsynen.
En skyldighet enligt första stycket gäller i den utsträckning som föreskrivs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer även gentemot den som utsetts som övervakare av att de förpliktelser uppfylls som följer av Sveriges överenskommelser i syfte att förhindra spridning av kärnvapen.	*Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att en skyldighet enligt första stycket även ska gälla* gentemot den som utsetts som övervakare av att de förpliktelser uppfylls som följer av Sveriges överenskommelser i syfte att förhindra spridning av kärnvapen.
Polismyndigheten *skall* lämna det biträde som behövs för tillsynen.	Polismyndigheten *ska på begäran av tillsynsmyndigheten* lämna det biträde som behövs för tillsynen.

18 §[8]

Tillsynsmyndigheten får besluta *om de åtgärder som behövs samt meddela tillståndshavaren de förelägganden och förbud* som behövs *i enskilda fall* för att denna lag eller föreskrifter eller villkor som har meddelats med stöd av lagen *skall* följas.	Tillsynsmyndigheten får besluta *de förelägganden mot tillståndshavaren eller den som är kärnämneskontrollskyldig* som behövs för att *Euratoms kärnämneskontrollförordning*, denna lag eller föreskrifter eller villkor som har meddelats med stöd av lagen *ska* följas.
Tillsynsmyndigheten får även besluta om verkställandet av sanktioner enligt artikel 83.1 i fördraget den 25 mars 1957 om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen.	
Om någon inte vidtar en åtgärd som *åligger honom* enligt denna lag *eller enligt* föreskrifter eller villkor som har meddelats med stöd av	Om någon inte vidtar en åtgärd som *ska vidtas* enligt *Euratoms kärnämneskontrollförordning,* denna lag*,* föreskrifter eller villkor

[8] Senaste lydelse 1995:875.

lagen eller *enligt tillsynsmyndighetens* föreläggande, får myndigheten *låta* vidta åtgärden på *hans* bekostnad.	som har meddelats med stöd av lagen eller *ett* föreläggande av *tillsynsmyndigheten*, får myndigheten vidta åtgärden på *den åtgärdsskyldiges* bekostnad.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2026.

Förslag till lag om ändring i strålskyddslagen (2018:396)

Härigenom föreskrivs i fråga om strålskyddslagen (2018:396)
dels att 8 kap. 14 § ska ha följande lydelse,
dels att det ska införas två nya paragrafer, 3 kap. 10 a § och 7 kap. 1 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	3 kap.
	10 a §
	Den som bedriver en verksamhet med joniserande strålning eller verksamhet i en omgivning med joniserande strålning, eller som sysselsätter någon för att utföra arbete i en sådan verksamhet, ska se till att det utförs bedömningar av om de tekniska anordningar och den utrustning för mätning eller strålskydd som används i verksamheten överensstämmer med de strålskyddskrav som följer av denna lag och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.
	7 kap.
	1 a §
	Den som bedriver en verksamhet eller sysselsätter någon med att utföra arbete där det används en teknisk anordning som kan alstra icke-joniserande strålning ska se till att det utförs bedömningar av om de tekniska anordningar och den utrustning för mätning eller strålskydd som används i verksamheten överensstämmer med de strålskyddskrav som följer av denna lag och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

8 kap.

14 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter som har betydelse från strålskyddssynpunkt om

1. mät- och skyddsutrustningar, *och*	1. mät- och skyddsutrustningar*,*
2. *provning, kontroll och besiktning.*	2. *sådana bedömningar av överensstämmelse som avses i 3 kap. 10 a § och 7 kap. 1 a §, och*
	3. vilka krav en fysisk person eller ett organ för bedömning av överensstämmelse ska uppfylla när det krävs en sådan person eller ett sådant organ enligt föreskrifter som avses i 2.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2026.

Lagrådets yttrande

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2026-02-10

Närvarande: F.d. justitieråden Eskil Nord och Stefan Lindskog samt justitierådet Magnus Medin

Kärnämneskontroll och bedömningar av överensstämmelse med säkerhets- och strålskyddskrav i verksamhet med strålning

Enligt en lagrådsremiss den 5 februari 2026 har regeringen (Klimat- och näringslivsdepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet,
2. lag om ändring i strålskyddslagen (2018:396).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunniga Ida Ehrencrona och departementssekreteraren Joanna Olsson, biträdda av ämnessakkunnige Lars Skånberg.

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Klimat- och näringslivsdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 5 mars 2026

Närvarande: statsminister Kristersson, ordförande, och statsråden Busch, Svantesson, Waltersson Grönvall, Jonson, Strömmer, Forssmed, Tenje, Slottner, Wykman, Malmer Stenergard, Kullgren, Liljestrand, Bohlin, Carlson, Rosencrantz, Dousa, Larsson, Britz, Mohamsson, Lann

Föredragande: statsrådet Britz

Regeringen beslutar proposition Kärnämneskontroll och bedömningar av överensstämmelse med säkerhets- och strålskyddskrav i verksamhet med strålning